

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2025

Decizia protocolară nr. _____/2025

Proiect

UE

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 6 alin. (5) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15-17, art. 63), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„(5) Poate candida la funcția de judecător al Curții de Apel persoana cu o vechime în muncă în funcția de judecător de cel puțin 4 ani. Condițiile de accedere la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție sunt stabilite în Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție.”

Art. II. – Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 113), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 23 alineatul (2), textul „și, în cadrul procedurii de evaluare a performanțelor, procurorii” se exclude.

2. Articolul 29 va avea următorul cuprins:

„Articolul 29. Formele de evaluare a performanțelor procurorilor

(1) Evaluarea performanțelor procurorilor se desfășoară în două forme:

- a) evaluarea ordinară;
- b) evaluarea extraordinară.

(2) În urma efectuării evaluării performanțelor, procurorilor li se acordă următoarele calificative:

- a) excelent;
- b) foarte bine;
- c) bine;
- d) insuficient;
- e) eșuat.

(3) Consiliul Superior al Procurorilor aprobă un regulament prin care se stabilește:

- a) limitele extinderii procesului de evaluare a performanțelor procurorilor;
- b) metodologia, procedura și durata evaluării performanțelor procurorilor;
- c) punctajul pentru fiecare dintre calificativele indicate la alin. (2) și pentru criteriile indicate la art. 29¹ alin. (3) și art. 30 alin. (4) pct. 2);
- d) indicatorii în baza cărora se evaluează fiecare dintre criteriile indicate la art. 29¹ alin. (3) și art. 30 alin. (4) pct. 2), precum și punctajul corespunzător acestora;
- e) sursele de informare și mijloacele de colectare a informațiilor necesare pentru evaluarea performanțelor procurorilor.

(4) Regulamentul menționat la alin. (3) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor.”

3. Se completează cu art. 29¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 29¹. Evaluarea ordinară a performanțelor

(1) Procurorul este supus evaluării ordinare a performanțelor o dată la 5 ani de activitate. Performanțele persoanei numite în funcția de procuror se evaluează după primul an de activitate.

(2) Evaluarea ordinară a performanțelor se inițiază de Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor, în baza unui plan de evaluare aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor.

(3) Evaluarea performanțelor procurorilor se realizează în baza următoarelor criterii:

- a) competența profesională, care are o pondere de 40% din totalul evaluării;
- b) competența organizatorică, care are o pondere de 20% din totalul evaluării;
- c) integritatea, care are o pondere de 40% din totalul evaluării.

(4) Verificarea criteriului integrității include aprecierea aspectelor de integritate etică și financiară.”

4. Articolul 30 va avea următorul cuprins:

Articolul 30. Evaluarea extraordinară a performanțelor procurorilor

(1) Procurorul este supus evaluării performanțelor în mod extraordinar:

- a) la solicitarea acestuia, dar nu mai des decât o dată la 2 ani;
- b) în cazul obținerii calificativului „insuficient” la ultima evaluare;
- c) dacă în urma examinării cauzei disciplinare, circumstanțele și materialele cauzei demonstrează necesitatea evaluării performanțelor acestuia;
- d) în cazul participării la concursul pentru ocuparea funcției de procuror-șef sau de adjunct al procurorului-șef;
- e) în cazul existenței dovezilor care confirmă neîndeplinirea sau

îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de procuror-șef sau de adjunct al procurorului-șef, fără o justificare rezonabilă.

(2) Evaluarea extraordinară a performanțelor procurorului poate fi inițiată:

a) la solicitarea procurorului – în cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a) și d);
b) de Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor – în cazul prevăzut la alin. (1) lit. b);

c) de Consiliul Superior al Procurorilor, din oficiu sau la propunerea Colegiului de disciplină și etică – în cazul prevăzut la alin. (1) lit. c);

d) de Consiliul Superior al Procurorilor, din oficiu sau la propunerea Procurorului General ori a Inspecției procurorilor – în cazul prevăzut la alin. (2) lit. e).

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a)-c) se aplică criteriile prevăzute la art. 29¹ alin. (3) și (4).

(4) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. d) și e) se aplică în mod cumulativ:

- 1) criteriile prevăzute la art. 29¹ alin. (3) și (4) din prezentul articol;
- 2) criteriile de evaluare extraordinară, specifice funcției de procuror-șef sau de adjunct al procurorului-șef:
 - a) capacitatea managerială;
 - b) capacitatea de control;
 - c) capacitatea de comunicare și reprezentare.

5. La articolul 31¹ alineatul (5²), textul „art. 30 alin. (2) și (3)” se substituie cu textul „art. 29 alin. (3)”, iar după cuvintele „se publică” se introduc cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și”.

6. Articolul 54 alin. (7) va avea următorul cuprins:

„(7) La expirarea termenului pentru care a fost detașat, procurorul revine în funcția pe care a deținut-o până la detașare, cu excepția funcției de procuror-șef. În cazul în care funcția respectivă nu există, cu consimțământul lui, i se oferă o altă funcție de procuror echivalentă, cu excepția funcției de procuror-șef.”

7. La articolul 70 alineatul (2), după cuvintele „se publică” se introduc cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și”.

8. La articolul 83:

alineatul (6) se completează cu textul „, dar nu mai mult de 1 an de la expirarea acestuia”;

alineatul (6¹) va avea următorul cuprins:

„(6¹) Procurorii membri ai Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor și ai Colegiului de disciplină și etică se detașează pe durata exercitării mandatului respectiv.”

la alineatul (11), enunțul al doilea și al treilea se exclud;

alineatul (11¹) se abrogă.

9. La articolul 85 alineatul (3), textul „5 zile lucrătoare” se substituie cu textul „15 zile lucrătoare”.

10. Articolul 87 se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) Pentru verificarea întrunirii criteriilor de evaluare a performanțelor, Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor:

a) are acces gratuit, în regim de timp real, la sistemele informaționale care conțin informația necesară pentru realizarea mandatului acestuia, în condițiile legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea;

b) poate utiliza informația din surse de date deschise;

c) colectează, acumulează și verifică, prin mijloace neinterzise de lege, toate informațiile relevante pentru selecția candidaților la funcția de procuror sau evaluarea procurorilor;

d) solicită și obține gratuit informații de la alte persoane fizice și juridice de drept public sau privat, inclusiv de la instituțiile financiare.

(4) Neprezentarea în termenul stabilit a informațiilor solicitate de către Colegiu sau Secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor se sancționează potrivit legii.”

Art. III. – Legea nr. 147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 204-207, art. 364), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 6, alineatul (1) se completează cu următorul enunț: „Performanțele persoanei numite în funcția de judecător se evaluează după primul an de activitate.”

2. La articolul 7 alineatul (1):

la litera a), cifrele „50” se substituie cu cifrele „40”;

la litera c), cifrele „30” se substituie cu cifrele „40”.

3. La articolul 8, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Evaluarea extraordinară a performanțelor judecătorului poate fi inițiată:

a) la solicitarea judecătorului care solicită evaluarea extraordinară a performanțelor – în cazurile prevăzute la alin. (1) lit. c)-e);

b) Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor – în cazul prevăzut la alin. (1) lit. a);

c) Consiliul Superior al Magistraturii, din oficiu sau la propunerea inspectorului judiciar – în cazurile prevăzute la alin. (1) lit. b) și f);

d) Consiliul Superior al Magistraturii, cu indicarea motivelor pentru

care este necesară evaluarea – în cazurile prevăzute la alin. (1) lit. c)-e).”

4. Articolul 9 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul în care judecătorul care candidează la funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești, nu a exercitat anterior o funcție managerială, precum și în cazul în care președintele sau vicepreședintele instanței solicită transferul sau promovarea în calitate de judecător, la evaluarea extraordinară a performanțelor acestuia se aplică criteriile specificate la art. 7.”

5. Articolul 10 alineatul (5) se completează cu textul „, dar nu mai mult de 1 an de la expirarea acestuia”.

6. Articolul 13 se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) Pentru verificarea întrunirii criteriilor de evaluare a performanțelor, Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor:

a) are acces gratuit, în regim de timp real, la sistemele informaționale care conțin informația necesară pentru realizarea mandatului acestuia, în condițiile legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea;

b) poate utiliza informația din surse de date deschise;

c) colectează, acumulează și verifică, prin mijloace neinterzise de lege, toate informațiile relevante pentru selecția candidaților la funcția de judecător sau evaluarea judecătorilor;

d) solicită și obține gratuit informații de la alte persoane fizice și juridice de drept public sau privat, inclusiv de la instituțiile financiare.

(4) Neprezentarea în termenul stabilit a informațiilor solicitate de către Colegiu sau Secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii se sancționează potrivit legii.”

7. La articolul 19 alineatul (1):

la litera a), textul „, insuficient” se exclude;

se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) hotărârea privind atribuirea calificativului „insuficient”;

8. La articolul 20, textul „10 zile lucrătoare” se substituie cu textul „15 zile lucrătoare”.

9. La articolul 22 alineatul (2), cuvintele „secretariatul acestuia” se substituie cu cuvintele „secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii”.

Art. IV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al

Procurorilor, în termen de până la 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor aduce actele lor normative în concordanță cu prezenta lege.

(3) Procurorii membri ai Colegiului de disciplină și etică din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor care exercită mandatul la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi detașați pentru perioada rămasă a mandatului acestora.

(4) Evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor, care nu sunt subiecți ai evaluării extraordinare prevăzute de Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a procurorilor și modificarea unor acte normative, se va efectua în mod prioritar în raport cu evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor, care sunt subiecți ai legii respective.

Președintele Parlamentului

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative
(evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (*evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor*) a fost elaborat de Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Necesitatea elaborării proiectului derivă din Conceptul privind evaluarea integrității judecătorilor și procurorilor, conform căruia colegiile din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii (în continuare - CSM) și Consiliului Superior al Procurorilor (în continuare – CSP), responsabile de evaluarea performanțelor, urmează a fi fortificate și capacitate cu pârgii și instrumente de lucru pentru a aplica pe intern mecanismul de verificare a integrității în raport cu judecătorii și procurorii care nu sunt subiecți ai procedurii de evaluare externă, reglementată de Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În partea ce ține de judecători, cadrul normativ aferent evaluării performanțelor și selecției acestora a fost adoptat prin Legea nr. 147/2023 privind evaluarea și selecția judecătorilor. Astfel, criteriile de evaluare a performanțelor judecătorilor au fost revizuite și reglementate la nivel de lege. Or, anterior, acestea erau stabilite prin regulament al CSM. Totodată, ponderea procentuală prevăzută de lege pentru criteriul „integritatea” s-a dovedit a fi una prea mică (30% din punctajul final al evaluării), în raport cu accentul care se pune pe verificarea integrității în procesul de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor.

În partea ce ține de procurori, modificările cadrului normativ efectuate prin Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative au vizat în mare parte modul de organizare și funcționare a colegiului responsabil de selecție și evaluare. Respectiv, la acea etapă, criteriile de evaluare și detaliile de procedură au fost reglementate și detaliate la nivel de regulament al CSP. Drept urmare, se impune necesitatea uniformizării cu mecanismul de evaluare al judecătorilor și consacrarea prevederilor legale corespunzătoare la nivel de lege.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivul general al proiectului constă în asigurarea continuității reformelor privind fortificarea performanțelor și integrității judecătorilor și procurorilor.

Urmare a promovării prezentului proiect vor fi atinse următoarele obiective specifice:

- ajustarea cadrului normativ pentru a asigura menținerea pe termen lung a nivelului înalt de integritate în aplicarea mecanismelor interne de evaluare ale organelor de auto-administrare, cât și pentru evaluarea tuturor judecătorilor și procurorilor, care nu sunt subiecți ai evaluării externe (conform legilor nr. 26/2022, nr. 65/2023, nr. 252/2023).

- remedierea diferențelor existente între prevederile Legii nr. 147/2023 privind evaluarea performanțelor judecătorilor și modificările efectuate în Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură prin Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare a performanțelor și răspundere disciplinară a procurorilor).

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

I. Subliniem că în nota informativă aferentă Legii nr. 252/2023, de asemenea, a fost accentuată necesitatea continuării procesului de evaluare a integrității judecătorilor și procurorilor de către colegiile din cadrul CSM/CSP, pentru a asigura **menținerea continuă a standardului înalt de integritate** în cadrul sistemului judecătoresc și al Procuraturii, inclusiv după finalizarea exercițiului de evaluare externă (care este excepțional, unic și limitat în timp).

Potrivit Legii nr. 147/2023, performanțele judecătorilor sunt evaluate în baza următoarelor criterii:

- competența profesională;
- competența organizatorică;
- integritatea.

Ponderea procentuală a acestor criterii, de asemenea, este stabilită în lege, după cum urmează: 50%, 20% și, respectiv, 30%.

Pentru a oferi criteriului „integritatea” o pondere mai mare, **se propune majorarea valorii procentuale a acestuia de la 30% la 40%**, din contul diminuării ponderii pentru criteriul „competența profesională” (de la 50% la 40%).

Modificarea ponderii criteriilor de evaluare a performanțelor se impune în contextul în care menținerea unui nivel înalt de integritate este o obligație pentru toți judecătorii și procurorii, nu doar pentru cei care sunt subiecți ai evaluării externe.

În context, se impune **o sincronizare a criteriilor de evaluare și a ponderii procentuale a acestora, aplicabile procurorilor**, în raport cu cele aplicabile judecătorilor. Referitor la indicatorii aferenți fiecărui criteriu, menționăm că aceștia vor fi dezvoltați în regulamentul CSP.

II. În partea ce ține de calificativele atribuite judecătorilor în procesul de evaluare, actualmente art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 147/2023 stabilește că „[î]n urma evaluării performanțelor judecătorului, Colegiul adoptă [...] hotărârea privind

susținerea evaluării performanțelor, fiind acordat unul dintre calificativele „insuficient”, „bine”, „foarte bine” sau „excelent” ”.

Astfel, ar rezulta că evaluarea performanțelor se consideră susținută chiar și de un judecător care a fost apreciat cu calificativul „*insuficient*”. Această abordare necesită a fi modificată, or, pentru asigurarea calității actului de justiție și respectării drepturilor omului, este imperios ca examinarea dosarelor să fie efectuată de judecători cu un înalt grad de profesionalism și integritate. O persoană care a fost apreciată cu calificativul „insuficient” nu corespunde acestor cerințe. Spre deosebire de judecători, în cazul procurorilor, calificativul minim pentru a promova evaluarea performanțelor este „bine”.

În scopul **uniformizării prevederilor privind calificativele atribuite în procesul de evaluare a performanțelor judecătorilor** cu cele prevăzute pentru procurori se propune modificarea art. 19 alin. (1) din Legea nr. 147/2023. Astfel, atât în cazul judecătorilor, cât și în cazul procurorilor, evaluarea ordinară/extraordinară a performanțelor se va considera promovată doar dacă se atribuie calificativele excelent, foarte bine, bine.

III. Proiectul propune mai multe intervenții la Legea nr. 3/2016, după cum urmează:

- Revizuirea și extinderea cazurilor în care un procuror poate fi evaluat extraordinar, fiind luate drept reper cazurile similare, stabilite pentru evaluarea extraordinară a judecătorilor (alin.(1) art. 30).

- Reglementarea la nivel de lege a subiecților, la solicitarea cărora poate fi inițiată evaluarea extraordinară (alin.(2) art. 30).

- Stabilirea obligației de a publica regulamentele CSP în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, or, actualmente acesta se publică doar pe pagina web a CSP. Astfel va fi sporită forța juridică a acestor documente, care, în esență, sunt acte normative (art. 29 alin. (4), art. 31¹ alin. (5²) și art. 70 alin (2)).

- Uniformizarea modului de desfășurare a activității procurorilor membri ai colegiilor din cadrul CSP și, anume, prin detașare (alin. (6¹), (11) și (11¹) din art. 83). Actualmente legea prevede că doar procurorii din cadrul Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor sunt detașați, pe când procurorii din cadrul Colegiului de disciplină și etică nu sunt detașați, activând cu volum de muncă redus. Modificarea derivă din faptul că activitatea în cadrul Colegiului de disciplină și etică necesită implicare plenară și independență deplină în exercitarea atribuțiilor. Examinarea cauzelor disciplinare și argumentarea hotărârilor adoptate sunt atribuții complexe, care presupun cunoștințe juridice specifice, timp și implicare constantă, motiv pentru care statutul acestora ar trebui să fie echivalat cu cel al altor structuri de evaluare și control. În prezent, norma legală prevede reducerea volumului de lucru al membrilor procurori ai Colegiului de disciplină și etică cu 50%, conform art. 83 alin. (11) din Legea nr. 3/2016, însă aceasta nu elimină posibilele conflicte de interese și nici presiunile ierarhice la care procurorii din cadrul Colegiului pot fi expuși în exercitarea

mandatului lor. Or, având în vedere că membrii procurori ai Colegiului își păstrează statutul de procurori activi, aceștia rămân subordonați la diferite niveluri ierarhice sau în relații colegiale cu procurorii ale căror dosare disciplinare sunt examinate, ceea ce poate afecta independența procesului decizional și obiectivitatea soluțiilor adoptate. Modificarea propusă va permite o concentrare deplină asupra atribuțiilor specifice, fără influențe externe care ar putea afecta calitatea procesului disciplinar și consistența hotărârilor adoptate.

- Stabilirea expresă în dispozițiile tranzitorii (alin. (3) Art. IV) a faptului detașării procurorilor membri ai Colegiului de disciplină și etică, începând cu data intrării în vigoare a legii. Această prevede va contribui la sporirea eficienței colegiului respectiv.

- Revizuirea garanțiilor membrilor-procurori detașați și, anume, reglementarea dreptului acestora de a reveni la încheierea mandatului în funcțiile din care au fost detașați, pentru a asigura stabilitate profesională și a preveni eventualele incertitudini legate de reintegrarea acestora în sistem (alin. (7) art. 54).

III. Alte aspecte ce au drept scop uniformizarea prevederilor:

- Concretizarea referitor la ambele profesii juridice a faptului că prima evaluare a performanțelor are loc după 1 an de activitate (art. 29¹ alin. (1) din Legea nr. 3/2016 și art. 6 alin. (1) din Legea nr. 147/2023). În context, menționăm că potrivit **art. 10 alin. (2) lit. f) din Legea bugetului de stat pentru anul 2025**, a fost stabilită valoarea de referință de 4300 de lei pentru „ *judecătorii și procurorii care nu sunt subiecți ai evaluării externe, dar care au promovat evaluarea efectuată de Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor sau, după caz, de Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor*”. Astfel, scopul acestei completări legale este de a asigura uniformizarea în etape a salarizării și respectiv, posibilități egale pentru toți judecătorii din judecătorii și procurorii din procuraturi, inclusiv persoanele nou-numite în funcțiile de judecător și procuror.

- Expunerea în redacție nouă a art. 8 alin. (3) din Legea nr. 147/2023, care stabilește subiecții cu drept de a iniția evaluarea extraordinară a performanțelor, pentru a uniformiza prevederile cu cele propuse pentru procurori, precum și pentru a garanta că deciziile respective se vor lua prin vot în cadrul Colegiului sau CSM.

- Reglementarea dreptului Colegiilor de selecție și evaluare a judecătorilor/procurorilor de a accesa gratuit, în regim de timp real, diverse sisteme informaționale și de a solicita informația necesară pentru exercitarea mandatului de la alte persoane fizice/juridice. Aceste aspecte sunt importante pentru o apreciere corectă, deplină și obiectivă a întrunirii criteriului integrității de către judecătorii/procurorii evaluați (art. 13 alin. (3) din Legea nr. 147/2023 și art. 87 alin. (3) din Legea nr. 3/2016).

- În context, se propune și reglementarea faptului că neprezentarea în termenul stabilit a informațiilor solicitate de către Colegiu sau Secretariatul CSM/CSP se sancționează potrivit legii. Notăm că norma la care se face trimitere este art. 71

[Încălcarea legislației privind accesul la informație și cu privire la petiționare] din Codul contravențional nr. 218/2008.

- Extinderea termenului de contestare la CSP a hotărârilor colegiilor din cadrul acestuia, de la 5 la 15 zile lucrătoare, și stabilirea unui termen similar de contestare a hotărârilor Colegiului de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor (art. 85 alin.(3) din Legea nr. 3/2016 și art. 20 din Legea nr. 147/2023).

- Reformularea art. 6 alin. (5) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, pentru a exclude neconcordanțele cu Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție.

- Consacrarea în dispoziții finale a stabilirii priorităților în procesul de evaluare ordinară/extraordinară a performanțelor judecătorilor și procurorilor. Evaluarea externă a integrității etice și financiare realizată conform Legii nr. 252/2023, Legii nr. 65/2023, Legii nr.26/2023 nu exclude evaluarea ordinară/extraordinară a performanțelor actorilor din justiție.

În contextul exercițiului de vetting care se aplică la o parte din judecători și procurori, subiecții fiind expres prevăzuți de legile sus-menționate, (cei din instanțele superioare, procuraturile specializate etc), odată cu alegerea noilor membri ai colegiilor din cadrul CSM/ CSP, din cei care au promovat exercițiul de evaluare externă, se propune prioritatea la evaluarea performanțelor de către noile colegii formate să aparțină procurorilor și judecătorilor care nu sunt subiecți ai legilor menționate. Or acest fapt este important, în contextul finalizării mecanismului de evaluare pe verticală a sistemului judecătoresc și cel al procuraturii, dar și în contextul prevederilor legale operate la Legea bugetului pentru anul 2025. Judecătorii și procurorii care sunt subiecți ai Legii nr. 252/2023, Legii nr. 65/2023, Legii nr. 26/2023 după promovarea exercițiului de vetting, vor fi supuși ulterior evaluării ordinare a performanțelor, în ordinea stabilită în planurile de evaluare aprobate de CSM/CSP.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Conform prevederilor actuale ale art. 83 alin. (6¹) din *Legea nr. 3/2016*, „[m]embrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor se detașează pe durata exercitării mandatului de membru al acestuia”, iar procurorii membri ai Colegiului de disciplină și etică nu sunt detașați, ci „beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, dar nu mai mult decât pentru 4 ședințe pe lună.” (art. 83 alin. (11¹)).

Proiectul propune uniformizarea regimului de lucru al procurorilor din cadrul ambelor colegii ale CSP. Astfel, cei 4 procurori membri ai Colegiului de disciplină și etică urmează a fi detașați pentru perioada exercitării mandatului. Argumentele aferente acesei modificări sunt prezentate în rubricile anterioare ale prezentei note de fundamentare.

Precizăm că potrivit art. 54 alin. (5) din Legea nr. 3/2016 „dacă salariul prevăzut pentru funcția în care procurorul se delegea ori se detașează este inferior celui de care acesta beneficia în funcția anterioară, se va păstra salariul funcției de bază”. Drept urmare, cuantumul remunerării pentru cei 4 procurori membri ai colegiului vizat urmează a fi modificat, reieșind din salariile funcțiilor de bază ale acestora.

În context, bugetul CSP pentru anul 2025 urmează a fi ajustat în procesul de rectificare bugetară în partea ce ține de mijloacele financiare necesare pentru remunerarea membrilor acestui colegiu.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul *Transparența decizională*, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect, care poate fi

accesat la linkul: <https://www.justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-proiectului-legii-pentru-modificarea-unor-4>.

Un anunț similar a fost plasat și pe platforma www.particip.gov.md.

Au prezentat avizele și recomandările: Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, A.O. „Centrul de Resurse Juridice din Moldova”.

Au susținut proiectul fără obiecții și propuneri: Cancelaria de Stat.

Nu a prezentat avizul: Ministerul Finanțelor.

La data de 18 și 20 februarie a.c. au fost organizate **două ședințe de consultare publică a proiectului**, cu participarea subiecților interesați, fiind analizate propunerile acestora care au fost prezentate în avize și recomandări.

În procesul de **avizare repetată au prezentat propuneri:** Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor, care a susținut proiectul fără obiecții și a recomandat înaintarea de către CSP a propunerilor de redistribuire a mijloacelor financiare planificate pentru achitarea indemnizațiilor membrilor Colegiului de disciplină și etică către articolul cheltuieli de personal urmare a modificărilor propuse.

A susținut proiectul fără obiecții și propuneri suplimentare: Procuratura Generală
Nu au prezentat avizele: Consiliul Superior al Procurorilor.

7. Concluziile expertizelor

Prin scrisoarea nr. 03/195 din 24 februarie 2025 proiectul legii a fost transmis Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În urma efectuării expertizei anticorupție, s-a constatat:

- respectarea prevederilor legale cu privire la transparența în procesul decizional;
- scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului;
- proiectul promovează interesul public privind perfecționarea cadrului normativ existent în ceea ce privește procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative;
- argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului;
- textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis;
- prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului.

Recomandările Centrului Național Anticorupție au fost incluse în *Sinteză*, fiind acceptate.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului de hotărâre va impune modificarea ulterioară a regulamentelor aprobate de CSP referitoare la evaluarea performanțelor procurorilor,

precum și a regulamentului similar al CSM referitor la evaluarea performanțelor judecătorilor.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru a asigura implementarea promptă a proiectului de lege, este necesar ca acesta să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, or, colegiile nou constituite din cadrul CSM și CSP trebuie să demareze procedurile de evaluare a performanțelor judecătorilor și procurorilor conform noilor prevederi.

În contextul modificării modului de desfășurare a activității membrilor-procurori din Colegiul de disciplină și etică, în procesul de rectificare bugetară CSP urmează să înainteze propunerile de redistribuire a mijloacelor financiare corespunzătoare.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

S I N T E Z A
la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative
(evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor)

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participanțul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr.	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
AVIZARE ȘI CONSULTARE PUBLICĂ				
Art. I. - Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură				
1. La articolul 23 alineatul (2), cuvintele „și, în cadrul procedurii de evaluare a performanțelor, procurorii ” se exclud.	---	1.	---	---
2. Articolele 29 și 30 vor avea următorul cuprins: Articolul 29. Formele de evaluare a performanțelor procurorilor (1) Evaluarea performanțelor procurorilor se desfășoară în două forme: a) evaluarea ordinară; b) evaluarea extraordinară. (2) Procurorul este supus evaluării ordinare a performanțelor o dată la 5 ani.	Consiliul Superior al Procurorilor	2.	Articolul 29 alin. (2) Procurorul este supus evaluării ordinare a performanțelor o dată la 5 ani . Performanțele persoanei numite în funcția de procuror se evaluează după primul an . Propuneri de modificare După cuvântul „ani” se fie completat cu „de activitate”. Aceași propunere de completare este și pentru sintagma „primul an”. Argumentarea propunerii Adăugarea sintagmei „de activitate” după „ani” / „an” este necesară pentru a asigura claritatea și previzibilitatea normei juridice, garantând că evaluarea performanțelor procurorului <u>se raportează la activitatea efectivă desfășurată și nu doar a trecerii timpului</u> .	Se acceptă Textul a fost completat. A se vedea art. 29 ¹ alin. (1).
Performanțele persoanei	Centrul de	3.	Modificări propuse: Articolul 29. Formele de evaluare a performanțelor procurorilor	Se acceptă

numite în funcția de procuror se evaluează după primul an. (3) Evaluarea ordinară a performanțelor se inițiază de Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor în baza unui plan de evaluare aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor. [...]	Resurse Juridice din Republica Moldova	(2) Procurorul este supus evaluării ordinare a performanțelor o dată la 5 ani. Performanțele persoanei numite în funcția de procuror se evaluează după primul an <u>de activitate</u>. Argumente: Specificare tehnică 4. Modificări propuse: Se completează cu articolul 29¹, cu următorul conținut: Articolul 29¹. Criteriile de evaluare extraordinară a performanțelor procurorilor-șefi Criterii de evaluare extraordinară specifice funcției de procuror șef, include evaluarea: a) capacității manageriale, evaluată în baza următorilor indicatori: 1. gestionarea, planificarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și evaluarea activității procuraturii și a personalului acesteia; 2. repartizarea în mod echilibrat, echidistant și echitabil a sarcinilor și obiectivelor, în funcție de specificul funcțiilor personalului procuraturii; 3. planificarea eficientă a bugetului și gestionarea eficientă a mijloacelor financiare; 4. asigurarea pregătirii profesionale a procurorilor și personalului procuraturii; 5. asigurarea unui climat organizațional pozitiv de muncă, a sprijinului și motivării procurorilor și personalului procuraturii; 6. acționarea proactivă pentru gestionarea și rezolvarea conflictelor; 7. luarea de decizii în mod operativ cu privire la desfășurarea activității procuraturii și asumarea riscurilor și responsabilităților pentru deciziile luate; 8. desfășurarea anterioară a activității administrative, inclusiv exercitarea interimatului funcției administrative; 9. participarea la activități ce țin de administrarea procuraturii (participarea în comisii, activități decizionale, concurs, comisii de evaluare a performanțelor personalului procuraturii, grupuri de lucru pentru achiziții, sau alte grupuri de lucru);	Textul a fost completat. A se vedea art. 29¹ alin. (1). Precizare Conceptul proiectului, expus în Nota de fundamentare, propune ca indicatorii pentru criteriile de evaluare a performanțelor să fie dezvoltați în regulamentul aprobat de CSP.
--	--	---	---

			10. elaborarea unui plan sau stabilirea unei strategii de activitate a procuraturii; b) capacitatea de control, evaluată în baza următorilor indicatori: 1. verificarea modului în care activează secretariatul și personalul care administrează procuratura; 2. verificarea procesului de repartizare a cauzelor; c) capacitatea de comunicare și reprezentare, evaluată în baza următorilor indicatori: 1. comunicarea clară, coerentă și eficientă cu procurorii și personalul procurorilor; 2. capacitatea de a explica sarcinile, atribuțiile de serviciu și obiectivele stabilite; 3. capacitatea de reprezentare a procuraturii conduse; 4. capacitatea de a asigura transparența activității procuraturii conduse; 5. comunicarea cu publicul. Argumente: Propunem includerea art. 29¹, prin care să fie stabilită o procedură clară de evaluare extraordinară a procurorilor șefi, care pe lângă criteriile etice, să fie examinate criterii privind capacitatea managerială, capacitatea de control, și capacitatea de comunicare și reprezentare, reieșind din atribuțiile care le dețin. În legea 147/2023, privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor, la articolul 9, este prevăzută procedura privind evaluarea extraordinară a președinților și vicepreședintelor de instanță. În acest context, considerăm judicios și ajustarea prevederii cu referire la evaluarea extraordinară pentru procurorii șefi.	
(4) Procurorul este supus evaluării performanțelor în mod extraordinar:	Procuratura Generală	5.	1.1. în corespundere cu Articolul 29 alin.(4) lit.b) din proiectul avizat, procurorul este supus evaluării performanțelor în mod extraordinar în cazul participării la concursul pentru ocuparea funcției de procuror-șef.	Se acceptă Textul a fost completat, ținându-se cont de propunerea CSP la același subiect. A se

a) la solicitarea acestuia, dar nu mai des decât o dată la doi ani; b) în cazul participării la concursul pentru ocuparea funcției de procuror-șef; [...]			La acest capitol, considerăm judicios de invocat că, prin prisma prevederilor Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură (în continuare - Legea nr.3/2016), procuraturile teritoriale sunt conduse de către procurorii-șefi și adjuncții acestora. Astfel, prevederile Articolului 29 alin.(4) lit.b) din proiect sunt lacunare sub aspectul reglementării participării la concursurile pentru ocuparea funcțiilor de adjunct al procurorului-șef al procuraturii teritoriale. Subsecvent, pornind de la prevederile Articolului 30 alin.(3) din proiectul supus avizării, care stipulează criteriile de evaluare a performanțelor procurorului care ocupă funcții de conducere, și în vederea excluderii unor neclarități cu privire la mecanismul de evaluare a adjuncților procurorului - șef, opinăm pentru substituirea sintagmei "<i>procuror- șef</i>", indicată la prevederile Articolului 29 cu sintagma "<i>conducere</i>".	vedea art. 30 alin. (1) lit. d).
	Consiliul Superior al Procurorilor	6.	Articolul 29 alin. (4) lit. c) în cazul participării la concursul pentru ocuparea funcției de procuror-șef; Propuneri de modificare După „procuror-șef” se fie completat cu „sau de adjunct al procurorului-șef”. Argumentarea propunerii Adăugarea sintagmei „<i>sau de adjunct al procurorului-șef</i>” este necesară pentru a asigura uniformitatea normei cu dispozițiile art. 22 alin. (4) și (5), care stabilesc că atât procurorii-șefi, cât și adjuncții acestora trebuie să fie înscrși în Registru și să fie supuși evaluării performanțelor înainte de numire, precum și cu art. 25 alin. (1) și (4), care reglementează proceduri unitare de numire și durata mandatului pentru aceste funcții, <u>confirmând că atât procurorii-șefi, cât și adjuncții acestora urmează aceeași procedură de selecție și evaluare.</u>	Se acceptă Propunerea se referă la alin. (4) lit. b). Textul a fost completat. A se vedea art. 30 alin. (1) lit. d).
(4) Procurorul este supus evaluării performanțelor în mod extraordinar: [...]	Consiliul Superior al	7.	Articolul 29 alin. (4) lit. d) dacă din circumstanțele și din materialele cauzei disciplinare rezultă necesitatea efectuării evaluării performanțelor; Propuneri de modificare:	Se acceptă Textul a fost reformulat. A se vedea art. 30 alin. (1) lit. c).

c) în cazul obținerii calificativului „insuficient” la ultima evaluare; d) dacă din circumstanțele și din materialele cauzei disciplinare rezultă necesitatea efectuării evaluării performanțelor; e) în cazul existenței dubiilor privind neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de procuror-șef, fără o justificare rezonabilă.	Procurorilor	Se propune o altă redacție a literei d): d) dacă, în urma examinării cauzei disciplinare, circumstanțele și materialele cauzei demonstrează necesitatea evaluării performanțelor acestuia. Argumentarea propunerii: Această redacție va fi în acord cu prevederile existente ale art. 51 alin. (6) din Legea nr. 3/2016 privind Procuratura, care conferă Colegiului de disciplină și etică competența de a formula o recomandare către Consiliul Superior al Procurorilor pentru dispunerea evaluării extraordinare a performanțelor procurorului vizat, în cazul în care circumstanțele și materialele cauzei demonstrează necesitatea unei astfel de evaluări. Prin urmare, reglementarea propusă pentru lit. d) are rolul de armonizare a normelor existente, asigurând un cadru procedural clar, previzibil și uniform. Totodată, noua formulare <u>va identifica exclusiv Consiliul Superior al Procurorilor ca unic subiect</u> cu competență de inițiere a procedurii de evaluare extraordinară pe acest segment. În același timp, aceasta îi <u>va conferi dreptul de a se sesiza din oficiu</u>, ca urmare a examinării cauzei disciplinare, având în vedere rolul său de „instanță de apel” în ierarhia de examinare a procedurii disciplinare. Astfel, declanșarea evaluării extraordinare <u>nu va mai fi condiționată strict de o propunere formulată de Colegiul de disciplină și etică</u>, ceea ce va permite o intervenție mai promptă și eficientă în situațiile care o impun. Examinarea unei cauze disciplinare nu presupune în mod automat aplicarea unei sancțiuni disciplinare, <u>însă aceasta poate scoate în evidență necesitatea unei reevaluări profesionale</u> a procurorului vizat. În acest sens, evaluarea extraordinară poate reprezenta <u>o măsură complementară</u>, destinată verificării competențelor profesionale și a modului de exercitare a funcției, atunci când circumstanțele cauzei disciplinare indică potențiale deficiențe, <u>dar nu justifică neapărat o sancțiune</u>. Această abordare asigură o mai bună delimitare între răspunderea disciplinară și procesul de evaluare a performanțelor,	
--	----------------------------	---	--

			evitând aplicarea unor măsuri disproporționate și consolidând obiectivitatea și echilibrul în gestionarea carierei procurorilor.	
	Procuratura Anticorupție	8.	Articolul 29. Alin.(4) Se propune excluderea reglementării de la lit. d) „<i>dacă din circumstanțele și din materialele cauzei disciplinare rezultă necesitatea efectuării evaluării performanțelor</i>”. Incidentele de disciplină a subiectului și aspectele de evaluare a performanțelor lui, sunt chestiuni distincte, se stabilesc a fi prezente sau nu, anumite abateri de la normele de etică sau disciplinare și respectiv se apreciază, după criterii total diferite, care nu au o legătură intrinsecă între ele. Mai mult, varianta de reglementare propusă „<i>din circumstanțele și din materialele cauzei disciplinare rezultă necesitatea efectuării evaluării performanțelor</i>”, fac trimitere la o versiune preliminară a anumitor circumstanțe, invocate de către autorul sesizării într-o procedură disciplinară distinctă și pendinte, însă nu rezultă un fapt constatat și rămas definitiv prin adoptarea actului judiciar corespunzător, inclusiv și după epuizarea căilor de atac la care au recurs părțile. Bănuielile rezonabile care au stat la baza inițierii unei proceduri disciplinare, pe parcursul examinării cauzei, ar putea să nu se mai confirme.	Se acceptă parțial Textul a fost reformulată (art. 30 alin. (1) lit. c)), ținându-se cont de propunerea și argumentele CSP. A se vedea pct. precedent din sinteză. Suplinimentar, menționăm că evaluarea performanțelor nu poate depinde de existența unui dosar disciplinar pendinte, sau de existența unui „act judiciar corespunzător” dosarului disciplinar respectiv. Raționamentul reglementării acestui temei de evaluare extraordinară a performanțelor derivă din situațiile practice când, în cadrul procesului disciplinar se depistează aspecte care țin de profesionalism. Or, acționarea într-o manieră ce denotă un nivel mai redus de

				profesionalism, nu în toate cazurile poate constitui o abatere disciplinară. În nici un caz, evaluarea extraordinară a performanțelor nu trebuie privită ca o „sanctiune suplimentară” celei aplicate (sau neaplicate) în ordine disciplinară. Demararea evaluării extraordinare a performanțelor nu trebuie să depindă de contestarea în instanță a hotărârii CSP de aplicare a unei sancțiuni disciplinare. Or, acestea sunt două proceduri distincte. Aspectele depistate în cadrul procedurii disciplinare pot servi doar ca temei pentru începerea unei proceduri de evaluare a performanțelor, dar acest fapt încă nu înseamnă că persoana evaluată „automat” va eșua evaluarea respectivă, sau că va fi
--	--	--	--	--

				sanționată și disciplinar.
	Procuratura Generală	9.	1.2 Considerăm judicios de a supune criticii prevederile Articolului 29 alin. (4) lit. d) și lit. e) - <i>"Procurorul este supus evaluării performanțelor în mod extraordinar: [...] d) dacă din circumstanțele și din materialele cauzei disciplinare rezultă necesitatea efectuării evaluării performanțelor; e) în cazul existenței dubiilor privind neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de procuror-șef fără o justificare rezonabilă"</i> în coroborare cu prevederile Articolului 29 alin.(5) lit.d) <i>"Evaluarea extraordinară a performanțelor procurorilor poate fi inițiată de: [...] de membrii Consiliului Superior al Procurorilor din oficiu, cu indicarea motivelor pentru care este necesară evaluarea - în cazul prevăzut la alin. (4) lit.e)",</i> or, aceste temeuri privite în ansamblu creează impresia instituirii unei pârgii de imixtiune în exercitarea mandatului de procuror-șef și a premiselor de subminare a independenței acestora. La acest capitol, considerăm judicios de menționat că, Articolul 29 din proiectul supus avizării reglementează formele de evaluare a performanțelor procurorilor însă, în același registru contextual se impune a menționa că, abaterile disciplinare a procurorului și aspectele ce țin de evaluarea performanțelor acestuia sunt proceduri distincte. Astfel, opinăm pentru excluderea temeiului de evaluare a performanțelor în mod extraordinar statuat la art. 29 alin. (4) lit. d) din proiect: <i>„dacă din circumstanțele și din materialele cauzei disciplinare rezultă necesitatea efectuării evaluării performanțelor”</i>. În susținerea propunerii înaintate menționăm că, existența unei cauze disciplinare pendinte, fără adoptarea unei hotărâri definitive prin care se vor stabili circumstanțele comiterii abaterii disciplinare și va fi aplicată sancțiunea disciplinară în privința procurorului, nu poate servi un temei suficient pentru a iniția o evaluare extraordinară. Din perspectiva subiectului examinat, considerăm necesar de a menționa datele invocate de către Colegiul de disciplină și etică în	Se acceptă parțial. Textul a fost reformulat (art. 30 alin. (1) lit. c)), ținându-se cont de propunerea și argumentele CSP (pct. 7 din sinteză). A se vedea și cele expuse la pct. 8 din sinteză. În contextul argumentelor din acest aviz, precum și a celor de la pct. 10 și 11, literele respective au fost expuse în redacție nouă. A se vedea art. 30 alin. (1) lit. c) și e).

		Raportul de activitate pentru anul 2024, conform căror Colegiul a avut în examinare 33 de proceduri disciplinare în privința a 30 procurori, dintre care în privința a 7 procurori Colegiul a dispus încetarea procedurii disciplinare, pe motiv că nu a fost constatată o abatere disciplinară. Totodată, considerăm imperios de subliniat că, temeiul de inițiere a evaluării performanțelor în mod extraordinar, statuate în Articolul 29 alin. (4) lit. e este lipsit de claritate și previzibilitate deoarece, în lipsa unui barem de apreciere a standardelor de „dubii” și „îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de procuror-șef fără o justificare rezonabilă” generează o situație de impredictibilitate în ce privește aplicabilitatea acestor prevederi. Din perspectiva subiectului examinat, prezintă interes avizele Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni, prin care au fost invocate următoarele elemente-cheie ale independenței procurorilor, o parte dintre ele fiind preluate de către CtEDO la motivarea soluțiilor sale în materie de independență a procurorilor, în care Curtea a precizat că autoritățile de anchetă (Procuratura) ar trebui să fie independente, de jure și de facto, ceea ce necesită nu numai independență ierarhică sau instituțională, ci și independență reală. Procurorii nu ar trebui să fie supuși unor presiuni politice sau unor ingerințe nejustificate în acțiunile lor și nici nu ar trebui să fie supuși unor represalii pentru deciziile pe care leau luat. Acest lucru necesită o garanție a stabilității și o durată determinată în funcțiile lor, precum și garanții procedurale privind revocarea lor sau proceduri disciplinare inițiate împotriva lor. La fel, din constatările Curții Constituționale făcute în Hotărârea nr.2 din 16.01.20253, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor, la pct.99, a stabilit că, prin compararea expresiei de „dubii serioase” cu textul „dovezile care confirmă”, Curtea a considerat că primul implică mai curând o probabilitate ridicată, fără a se ridica la nivelul certitudinii.	
--	--	--	--

			În continuarea raționamentelor arătate, conform pct. 102 din Hotărârea menționată, Curtea a constatat că într-o opinie <i>amicus curiae</i> referitoare la proiectul de lege privind verificarea extraordinară a judecătorilor și procurorilor Comisia de la Veneția și Directoratul General pentru Drepturile Omului și Preeminența Dreptului au afirmat că, având în vedere rolul decizional pe care îl au CSM și CSP în procedura de evaluare, criteriul „dubiilor serioase” reprezintă un standard de probă potrivit doar pentru Comisiile de evaluare externă și nu pentru organele de autoadministrare.” Într-o altă ordine de idei, analizând proiectul de lege prin prisma calității normei menționăm că, Curtea Europeană a evocat faptul că nu poate fi considerată „<i>lege</i>” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (<i>cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56</i>)⁴. Testul preciziei legii impune că aceasta, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (<i>cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80</i>)⁵. În acest sens, Curtea Constituțională în Hotărârea nr.26/2016 a reținut că <i>"la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure. 52. Prin urmare, destinatarii trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act de terminat doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică sau prin aplicare actelor subordonate acestui act"</i>. 6 Subsecvent, considerăm necesar de menționat că, prevederile Articolului 29 alin.(4) lit.e) în esență, dublează prevederile Articolului 29 alin.(4) lit.d). Or, „<i>neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor</i>”, menționate la Articolul 29 alin. (4)	
--	--	--	---	--

		lit. e) urmează a fi interpretate prin prisma noțiunii de abatere disciplinară, definită la art. 38 din Legea nr.3/2016 și în această situație devin aplicabile prevederile Articolului 29 alin. (4) lit. d). În aceeași ordine de idei, se impun câteva precizări în raport cu norma juridică ce se propune a fi introdusă la art.29 alin.(4) lit.e) din Legea nr.3/2016. Evaluarea procurorilor în raport cu asigurarea independenței lor este un proces complex, având în vedere că, independența acestora este esențială pentru buna funcționare a sistemului judiciar și pentru respectarea principiilor statului de drept. Independența procurorilor garantează că, aceștia nu vor face obiectul unor presiuni politice sau interdicții necorespunzătoare privind acțiunile lor și nici nu vor suferi represii pentru deciziile luate în mod obiectiv. Acest lucru necesită o garanție privind stabilitatea și un termen fix al duratei numirii în funcție. În susținerea opiniei invocate, considerăm judicios de menționat recomandările Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei, care în punctul 11 al Recomandării Rec(2000)19 ”Privind rolul procurorului în sistemul judiciar penal”, adoptată la 06.10.2000, la 724-e reuniune a delegațiilor miniștrilor, la compartimentul ”Raporturile dintre procurori și puterile executivă și legislativă” recomandă statelor membre să aspire în legislația și practica lor de următorul principiu: <i>”Statele trebuie să ia măsuri corespunzătoare astfel, încât procurorul să -si poată îndeplini atribuțiile fără ingerințe nejustificate ”.</i> Subsidiar, menționăm că, atribuțiile procurorului-șef la etapa urmăririi penale sunt prevăzute la art. 531 alin. (2) din Codul de procedură penală iar realizarea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu de către procuror și procurorul-șef pot fi constatate prin prisma răspunderii disciplinare și constitui o abatere disciplinară în temeiul art. 38 lit. a) din Legea nr. 3/2016 - „a) îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3) ”și nu este oportună dublarea prevederilor legale prin proiectul supus avizării.	
--	--	--	--

			În temeiul celor expuse <i>supra</i> , opinăm pentru excluderea prevederilor Articolului 29 alin.(4) lit. d), lit. e) și Articolului 29 alin. (5) lit. d) din proiect.	
	Consiliul Superior al Procurorilor	10.	Articolul 29 alin. (4) lit. e) în cazul existenței dubiilor privind neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de procuror-șef, fără o justificare rezonabilă. Propuneri de modificare Această normă trebuie revizuită sau exclusă. Argumentarea propunerii Actuala prevedere privind inițierea evaluării extraordinare conține termeni precum „existența dubiilor¹”, „neîndeplinirea atribuțiilor” și „fără o justificare rezonabilă”, care sunt imprecisi și susceptibili de interpretări subiective, putând conduce la decizii discreționare. Aceasta contravine principiului previzibilității legii, consacrat în Legea nr. 100/2017, și poate crea riscul utilizării evaluării ca un instrument de presiune asupra procurorilor-șefi. Pentru a asigura obiectivitate și transparență, inițierea evaluării extraordinare ar trebui bazată pe constatări clare și verificabile, rezultate din controale oficiale realizate de Procuratura Generală sau Inspectia procurorilor. Această măsură este justificată prin atribuțiile prevăzute de art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 3/2016, care stabilește că Procurorul General <u>exercită control asupra activității procurorilor</u>, și de art. 89/1 alin. (9) lit. a), care acordă Inspecției procurorilor competența <u>de verificare a activității procurorilor și a organizării procuraturilor</u>. În prezent, controalele periodice și inopinate efectuate la nivelul procuraturilor deja permit identificarea deficiențelor în managementul acestora, oferind o bază clară pentru măsuri corective. <u>Controalele efectuate de Procurorul General și/sau de Inspectia procurorilor sunt realizate în mod legitim și în baza unor criterii clare, respectiv, dacă rezultatele acestora ar evidenția deficiențe în managementul</u>	Se acceptă parțial În contextul argumentelor din aviz, lit. e) a fost expusă în redacție nouă. A se vedea art. 30 alin. (1) lit. e).

¹ Acest criteriu a fost criticat de Comisia de la Veneția în Opinia CDL-AD(2023)005

			<u>procuraturii, să poată fi formulată o propunere justificată de inițiere a evaluării extraordinare a procurorului-șef.</u> Legarea procedurii de evaluare extraordinară de astfel de controale ar elimina riscul aplicării arbitrare a normei și ar asigura că <u>evaluarea procurorilor-șefi este fundamentată pe date obiective și verificabile.</u> Motivele de fond ale evaluării trebuie să fie clar definite și bazate pe criterii obiective, evitând astfel aplicarea discreționară a procedurii. Acestea ar trebui să fie legate de rezultatele controalelor oficiale, iar inițierea evaluării să fie fundamentată pe documente verificabile, și nu pe „dubiile” unor persoane sau instituții. Prin urmare, art. 29 alin. (4) lit. e) <u>ar trebui revizuit astfel încât procedura de evaluare extraordinară să fie declanșată doar în urma unor controale documentate, eliminând posibilitatea unor decizii bazate pe percepții subiective.</u>	
	Procuratura Anticorupție	11.	Se propune excluderea reglementării de la lit. e) <i>„în cazul existenței dubiilor privind neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de procuror-șef, fără o justificare rezonabilă”.</i> Funcția de procuror sau mandatul de procuror-șef, nu poate fi discutat prin mecanismul interpretabil care se propune a fi legiferat, nu poate fi acceptat instituirea unui temei care are la bază doar „<i>dubii</i>” și „<i>justificare rezonabilă</i>”, așa cum se menționează în propunerea de reglementare criticată. Atribuțiile procurorului-șef sunt prevăzute la art.53¹ alin.(2) din Codul de procedură penală și respectiv la art.13 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, care fac trimitere la dispozițiile legii procesual penale. Realizarea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu de către procuror sau procurorul-șef, pot fi constatate prin instituția răspunderii disciplinare și constituie abateri disciplinare conform art.38 lit. a) îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art.6 alin.(3) din Lege, și anume să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, jurisprudența Curții	Se acceptă parțial Pentru început trebuie să clarificăm faptul că expresia „fără o justificare rezonabilă” nu se referă la „existența dubiilor”, ci se referă la „neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de procuror-șef”. Cu alte cuvinte, acest temei se referă la situația în care „<i>sunt dubii referitor la faptul existenței unei</i>

		Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, <u>legislatia Republicii Moldova</u> și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. Respectiv, de vreme ce un astfel de mecanism există și poate fi constatată o eventuală nerealizare corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu prin prisma răspunderii disciplinare, cu toate consecințele ce survin, nu este oportun a fi instituit un exercițiu repetitiv și prin prisma evaluării performanțelor. Mai mult, autorul proiectului operează cu noțiunile de „dubii”, „justificare rezonabilă” la instituirea unui nou criteriu de evaluare a performanțelor unui procuror-șef, care sunt termeni vagi, ambigui, lipsiți de claritate și previzibilitate. În opinia Comisiei de la Veneția CDL-AD(2023)005 din 14.03.2023, în Cap. III, este constată problematica criteriului de „dubii serioase”, aplicabil în exercițiu de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor. La fel, din constatările Curții Constituționale făcute în Hotărârea nr.2 din 16.01.2025, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor, la pct.99, a stabilit că, prin compararea expresiei de „dubii serioase” cu textul „dovezile care confirmă”, Curtea a considerat că primul implică mai curând o probabilitate ridicată, fără a se ridica la nivelul certitudinii. În continuare raționamentelor arătate, potrivit pct.102 din Hotărârea amintită, Curtea a constatat că într-o opinie <i>amicus curiae</i> referitoare la proiectul de lege privind verificarea extraordinară a judecătorilor și procurorilor Comisia de la Veneția și Directoratul General pentru Drepturile Omului și Preeminența Dreptului au afirmat că, având în vedere rolul decizional pe care îl au CSM și CSP în procedura de evaluare, criteriul „dubiilor serioase” reprezintă un standard de probă potrivit doar pentru Comisiile de evaluare externă și nu pentru organele de autoadministrare. Procedura de evaluare a performanțelor procurorilor, în termenii prevăzuți de Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură dar și în ceea ce	<i>justificări rezonabile a neîndeplinirii sau îndeplinirii cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de procuror-șef”.</i> În contextul argumentelor din aviz, precum și a argumentelor din avizul CSP și PG, referitoare la lit. e), aceasta a fost expusă în redacție nouă. A se vedea art. 30 alin. (1) lit. e).
--	--	--	---

		privește consecințele acestui exercițiu, are asemănări din punct de vedere material cu procedurile disciplinare, efectul nepromovării unei astfel de evaluării din punct de vedere material este același ca pentru cele mai grave abateri disciplinare sau ale unei pedepse complementare care rezultă dintr-o condamnare penală pentru unele infracțiuni (eliberarea din funcție). Respectiv, așa cum a indicat și Comisia de la Veneția în pct.67, 69 din Opinia formulată, ar fi mai indicat ca organele de autoadministrare, cum ar fi Consiliul Superior al Procurorilor, <u>să ajungă la o concluzie în baza unei certitudini coerente</u>, în timp ce standardul „<i>dubiilor serioase</i>” nu asigură garanțiile corespunzătoare procedurii aplicate subiectului iar problematica aplicării acestui criteriu subiectiv, s-ar contura mai ales în cazul în care organul de autoadministrare ar decide să dispună demiterea unui procuror pe baza „<i>dubiilor</i>” cu privire la faptul că acesta a încălcat o normă de conduită profesională. Gravitatea situației operării cu criteriile de „<i>dubii</i>” și „<i>justificare rezonabilă</i>” la evaluarea performanțelor procurorului, este amplificată mai ales de faptul că, dacă în cazul evaluării externe a procurorilor și judecătorilor acest exercițiu este extraordinar și singular, atunci în cazul evaluării performanțelor procurorului, acest exercițiu este ordinar și continuu în cariera procurorului iar operarea cu astfel de criterii interpretative, nu reprezintă altceva decât o subminare a independenței subiecților care fac parte din această categorie profesională, tratați permanent de puterea legislativă și executivă cu o doză de ostilitate inexplicabilă.	
--	--	---	--

(5) Evaluarea extraordinară a performanțelor procurorului poate fi inițiată de: a) procurorul care solicită evaluarea extraordinară a performanțelor – în cazurile prevăzute la alin. (4) lit. a) și b); b) membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor – în cazul prevăzut la alin.(4) lit. c); c) membrii Consiliului Superior al Procurorilor, din oficiu sau la propunerea Inspecției procurorilor sau Colegiului de disciplină și etică – în cazul prevăzute la alin. (4) lit. d); d) membrii Consiliului Superior al Procurorilor din oficiu, cu indicarea motivelor pentru care este necesară evaluarea – în cazul prevăzute la alin. (4) lit. e). [...]	Consiliul Superior al Procurorilor	12.	Propunere de revizuire a redacției alin.(5): (5) Evaluarea extraordinară a performanțelor procurorului poate fi inițiată: a) la solicitarea procurorului, în cazurile prevăzute la alin. (4) lit. a) și b); b) de Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor, în cazul prevăzut la alin. (4) lit. c); c) de Consiliul Superior al Procurorilor sau la propunerea Colegiului de disciplină și etică, în cazul prevăzut la alin. (4) lit. d); d) de Consiliul Superior al Procurorilor, din oficiu sau la propunerea Procurorului General ori a Inspecției procurorilor, în cazul prevăzut la alin. (4) lit. e). Argumentarea propunerii În varianta anterioară, formularea de la lit.a) - „<i>procurorul care solicită evaluarea</i>” - putea sugera că acesta inițiază direct procedura, ceea ce nu reflecta exact mecanismul procedural. Redacția propusă - „<i>la solicitarea procurorului</i>” - precizează clar că evaluarea se inițiază la solicitare, dar decizia aparține autorității competente. Excluderea termenului „<i>membrii</i>” de la lit. b)-d) ar clarifica aspectul că inițierea evaluării extraordinare este rezultatul unei decizii colective a organului colegial, nu a acțiunii individuale a unui membru, evitând orice interpretare eronată care ar putea sugera că un membru al organului colegial ar avea competența de a declanșa unilateral procedura de evaluare. <u>Se propune excluderea „Inspecției procurorilor” de la lit. c),</u> întrucât, potrivit art. 49 alin. (1) din Legea nr. 3/2016, <i>după finalizarea verificării sesizării privind o posibilă abatere disciplinară, inspectorul emite una dintre următoarele decizii motivate:</i> a) <i>de încetare a procedurii disciplinare, dacă nu identifică niciun temei pentru tragerea la răspundere disciplinară;</i> b) <i>de transmitere a materialelor la Colegiul de disciplină și etică, dacă identifică un temei pentru tragerea la răspundere disciplinară.</i>	Se acceptă Textul a fost modificat. A se vedea art. 30 alin. (2).
--	--	-------------------	--	--

			Din interpretarea acestor prevederi rezultă că <u>rolul Inspectiei procurorilor se limitează la examinarea sesizărilor prin prisma existenței sau inexistenței unei abateri disciplinare, fără a avea atribuții complimentare, în speță -evaluarea performanțelor procurorilor.</u> Prin urmare, <u>examinarea în fond a unei cauze disciplinare și identificarea unor circumstanțe care pot justifica declanșarea unei evaluări extraordinare a performanțelor revin exclusiv Colegiului de disciplină și etică și Consiliului Superior al Procurorilor, acestea fiind structuri competente care, în urma unei analize detaliate a circumstanțelor cauzei disciplinare, pot constata dacă se impune necesitatea inițierii unei verificări suplimentare a competențelor profesionale ale procurorului vizat, respectiv - inițierea unei proceduri extraordinare de evaluare a performanțelor.</u> Prin urmare, includerea Inspectiei procurorilor în această procedură ar fi nejustificată și neconformă cu arhitectura normativă a <u>mecanismului disciplinar stabilit prin Legea nr. 3/2016, întrucât atribuțiile acestei structuri sunt limitate la examinarea sesizărilor disciplinare exclusiv din perspectiva existenței sau inexistenței unei abateri disciplinare, fără competența de a decide asupra necesității unei evaluări extraordinare a performanțelor procurorului.</u> Astfel, <u>rolul Inspectiei procurorilor se va axa strict pe efectuarea controalelor periodice sau inopinate la nivelul procuraturilor, conform art. 89/1 alin. (9) lit. a) din Legea nr. 3/2016, iar rezultatele acestor controale vor putea constitui temei distinct pentru inițierea evaluării extraordinare, în conformitate cu art. 29 alin. (4) lit. e), în redacția propusă</u> (vezi argumentarea pentru modificarea acestei prevederi). Această delimitare clară a competențelor va asigura coerența cadrului normativ, prevenind suprapunerile de atribuții și evitând confuziile legate de rolul Inspectiei procurorilor în procedurile de evaluare profesională.	
--	--	--	--	--

	Procurat ura Generală	13.	1.3 Cu referire la prevederile Articolului 29 alin.(5) lit.c), pornind de la argumentele relatate în pct.2 al avizului, opinăm pentru substituirea sintagmei —<i>”în cazul prevăzute la alin .(4) lit.d) ”</i>cu. sintagma <i>„în cazul existenței unei hotărâri definitive în . .. rezultatul examinării cauzei disciplina re”</i>.	Se acceptă parțial. Textul a fost modificat (art. 30 alin. (2)), reieșind și din propunerea CSP (pct. 12 din sinteză). Referitor la existența sau nu a unei hotărâri disciplinare definitive, a se vedea cele expuse pe marginea avizului PA (pct. 8 din sinteză).
		14.	1.4. Propunem substituirea sintagmei <i>”membrii Consiliului Superior al Procurorilor”</i> cu sintagma <i>”Consiliul Superior al Procurorilor”</i> din motiv că, conform art.68 din Legea nr.3/2016, Consiliul Superior al Procurorilor este un organ independent, cu statut de persoană juridică, format în vederea participării la procesul de constituire, funcționare și asigurare a autoadministrării sistemului Procuraturii constituind garantul independenței și imparțialității procurorilor. Subsidiar, evocăm faptul că, în conformitate cu prevederile pct. 1.5 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor7-<i>”Consiliul este un organ colegial, care își exercită atribuțiile în plen”</i>astfel, considerăm că, acordarea posibilității/dreptului fiecărui membru al CSP de a iniția evaluarea extraordinară a performanțelor procurorului fără consultarea forului acestui organ de autoadministrare și în lipsa unei hotărâri motivate a CSP pe dimensiunea dată, constituie o atribuție nespecifică unui organ colegial.	Se acceptă. Textul a fost modificat, reieșind și din propunerea CSP (pct. 12 din sinteză). A se vedea art. 30 alin. (2).
	Procurat ura Anticorupție	15.	Alin.(5) Se propune excluderea reglementărilor propuse pentru lit. c) <i>membrii Consiliului Superior al Procurorilor, din oficiu sau la propunerea Inspecției procurorilor sau Colegiului de disciplină și</i>	Nu se acceptă Textul a fost redactat în contextul propunerilor CSP și PG.

			<i>etică – în cazul prevăzute la alin. (4) lit. d); și respectiv pentru lit. d) membrii Consiliului Superior al Procurorilor din oficiu, cu indicarea motivelor pentru care este necesară evaluarea – în cazul prevăzute la alin. (4) lit. e), fiind incidente aici explicațiile făcute supra, pentru alin.(4) lit. d) și e).</i> Mai mult, în contextul în care componența Consiliului Superior al Procurorilor nu reprezintă o majoritate a procurorilor ci majoritate este deținută de reprezentanți numiți de către Parlament, Guvern, Președinție și societatea civilă, există riscul că acest organ de auto-administrare al procurorilor ar putea iniția, din oficiu, acțiuni împotriva procurorilor-șefi care își exercită atribuțiile constituționale din motive politice sau alte motive subiective. La acest punct, raportul GRECO din 28 noiembrie 2024 a atenționat Republica Moldova despre aceste îngrijorări: „<i>GRECO regretă că nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește componența Consiliului Superior al Procurorilor, din moment ce ministrul Justiției (cel puțin până în 2026) și președintele Consiliului Superior al Magistraturii vor continua să fie membri din oficiu.</i>”	A se vedea art. 30 alin. (2). Totodată, subliniem că acest proiect nu a fost expertizat de GRECO și nu conține nici o intervenție referitor la durata mandatului în CSP a Ministrului Justiției. Atât componența CSP, cât și cea a CSM sunt mixte și reprezentative. Asemenea componente au scopul de a spori transparența organelor colegiale și de a asigura colaborarea între cele 3 puteri în procesul de constituire a CSP/CSM. Or, mecanismul de „checks and balances” presupune anume crearea echilibrului și nu doar a controlului, ci și a conlucrării între cele trei puteri. Subliniem că 5 membri ai CSP sunt procurori, 1 membru este din CSM și 1 membru - ministrul
--	--	--	--	--

			justiției. Președintele RM, Parlamentul, Guvernul și AȘM participă doar la selectarea a câte un membru din societatea civilă (total - 4). Acest mecanism a fost creat pentru a reduce influența politicului asupra membrilor non-procurori. Mai mult ca atât, cadrul legal existent nu face deosebire între mandatul de membru deținut de un procuror și mandatul deținut de un non-procuror, cu excepția procedurii de numire. Sub aspectul statutului, membrii CSP au aceleași drepturi și obligații, trebuind să respecte aceleași incompatibilități și interdicții specifice funcției respective. Prin urmare, membrii non-judecători sunt independenți și integri (au promovat vettingul),
--	--	--	---

				nefiind desemnați pe criterii politice. Referitor la componența mixtă a CSP, menționăm că aceasta este conformă recomandărilor Comisiei de la Veneția, care în p. 11 din Opinia CDL-AD(2022)018 a subliniat că „Comisia a recomandat în mod constant ca procurorii aleși de colegii lor să reprezinte o „parte substanțială”, dar nu neapărat o majoritate a membrilor unui consiliu de procurori”. În aceeași Opinie, Comisia de la Veneția a salutat faptul că membrii non-procurori nu reprezintă un grup omogen din punct de vedere politic. Este logic ca CSP să aibă dreptul de a iniția procedura de evaluare a performanțelor în baza informației acumulate de Inspekția procurorilor. Or,
--	--	--	--	--

				Inspekția este în subordinea CSP. Una din competențele Inspekției este „efectuează verificarea activității procurorilor și activității organizatorice a procuraturilor;”. Este firesc ca, urmare a încălcărilor depistate de Inspekție în timpul controalelor efectuate în procuraturi, să existe posibilitatea de efectua evaluarea performanțelor procurorului-șef vizat (dacă se depistează incompetența acestuia). Prevederi similare sunt reglementate pentru judecători. Menționăm că evaluarea performanțelor ar trebui efectuată de CSEP, dar reieșind din faptul că acest colegiu încă nu este funcțional, legea îi permite CSP-ului de a exercita temporar competențele CSEP-ului. Această prevedere
--	--	--	--	--

				are scopul de a evita posibilele blocaje în evaluarea procurorilor.
	Centrul de Resurse Juridice din Republica Moldova	16.	Propunere: Art. 29 alin. (5) Evaluarea extraordinară a performanțelor procurorului poate fi inițiată de: c) membrii Consiliului Superior al Procurorilor, <u>prin hotărâre</u>, din oficiu sau la propunerea Inspecției procurorilor sau Colegiului de disciplină și etică – în cazul prevăzute la alin. (4) lit. d); d) membrii Consiliului Superior al Procurorilor din oficiu, <u>prin hotărâre</u>, cu indicarea motivelor pentru care este necesară evaluarea – în cazul prevăzute la alin. (4) lit. e). Argumente: Se propune specificarea expresă că decizia de inițiere a procedurii de evaluare extraordinară a procurorilor și procurorilor-șefi, în circumstanțele prevăzute la aceste litere, va fi adoptată prin hotărâre, ceea ce va asigura respectarea unui cvorum prestabilit. Această măsură este esențială pentru a evita situațiile în care hotărârea ar putea fi luată unilateral de un număr restrâns de membri, ceea ce ar putea afecta obiectivitatea și echilibrul procesului decizional. Totodată, această condiție oferă garanții suplimentare împotriva unor eventuale influențe subiective sau a utilizării discreționare a acestui instrument. Prin urmare, o astfel de reglementare ar contribui la protejarea principiilor de echitate și imparțialitate în procesul de evaluare a procurorilor.	Se acceptă parțial Pentru garantarea faptului că referitor la inițierea evaluării extraordinare se va decide în mod colegial, lit. c) și d) au fost redactate, reieșind și din propunerea CSP și PG. Astfel, inițierea se va face nu de „un membru” ci de „CSP”. Precizăm că modul de aprobare a hotărârilor CSP este reglementat la alt articol din Legea nr. 3/2016. A se vedea art. 30 alin. (2).
2. Articolele 29 și 30 vor avea următorul cuprins: [...] Articolul 30. Procedura și criteriile de evaluare a performanțelor procurorilor (1) În urma efectuării evaluării performanțelor,	Consiliul Superior al Procurorilor	17.	Articolul 29 alin. (2) alin.(3): Se propune completarea criteriului prevăzut la alin. (2) lit. c) cu cuvântul „<i>reputația</i>”, astfel încât va avea următoarea redacție: alin.(2) lit.c) reputația și integritatea, care are o pondere de 40% din totalul evaluării. Se propune reconfigurarea criteriilor de la alin.(3), prin simetrie proximă cu cele de la alin.(2), după cum urmează:	Se acceptă parțial Propunerea se referă la art. 30. Referitor la propunerea de a completa alin. (2) cu cuvântul „<i>reputație</i>”, menționăm că în cazul

procurorilor li se acordă următoarele calificative: a) excelent; b) foarte bine; c) bine; d) insuficient; e) eşuat. (2) Evaluarea performanțelor procurorilor se realizează în baza următoarelor criterii: a) competența profesională, care are o pondere de 40% din totalul evaluării; b) competența organizatorică, care are o pondere de 20% din totalul evaluării; c) integritatea, care are o pondere de 40% din totalul evaluării. (3) Evaluarea performanțelor procurorului care ocupă funcții de conducere, se realizează în baza următoarelor criterii: a) capacitățile manageriale; b) calitatea administrării subdiviziunii conduse; c) aptitudini de integrare și comunicare; d) reputația și integritatea;		a) capacitățile manageriale; b) competența profesională; c) reputația și integritatea. Se propune expunerii textului de la lit.e) într-un punct distinct. Argumentarea propunerii ➤ Completarea criteriului cu „<i>reputația</i>” la alin.(2) lit.c) se justifică prin faptul că reputația profesională este un element esențial al integrității și reflectă percepția publică asupra eticii și profesionalismului procurorului. Mai mult, organisme de specialitate internaționale precum GRECO (Grupul de State Împotriva Corupției) și Comisia de la Veneția pun accent pe integritatea și reputația magistraților ca factori determinanți ai încrederii publice în justiție. Totodată, se atrage atenția asupra <u>necesității clarificării tipurilor de evaluări</u>, întrucât termenii „<i>reputația</i>” și „<i>integritatea</i>” au o sferă largă de interpretare și pot genera incertitudini în aplicare, determinând implicații juridice și de competență care nu sunt întotdeauna clar delimitate. Astfel, <u>nu este explicit dacă „reputația” se referă strict la reputația profesională sau include și alte aspecte personale</u>, iar prin prisma criteriului „<i>integritate</i>”, nu este clar dacă evaluarea <u>vizează integritatea etică, integritatea financiară sau ambele</u>. <u>Utilizarea criteriului „integritate” în ceea ce privește componenta sa financiară trebuie să fie clar reglementată și aplicată într-un cadru previzibil</u>. În prezent, acest criteriu are un caracter temporar și singular, fiind utilizat doar până la finalizarea evaluării procurorilor care nu sunt subiecți ai Legii nr.252/2023. Pentru a asigura coerența și uniformitatea procesului, <u>reglementarea sa trebuie aliniată la mecanismul stabilit de această lege</u>, care detaliază în mod exhaustiv metodele de verificare și sursele de informații.	sistemului judecătoresc, „reputația profesională” este unul din indicatorii criteriului „integritatea”. Considerăm oportun de a promova reglementări similare și în cazul sistemului Procuraturii. În context, cuvântul „reputația” a fost exclus și din alin. (4), proiectul fiind completat cu o prevedere ce detaliază criteriul integrității. Reieșind din faptul că proiectul prevede că „indicatorii pentru fiecare criteriu de evaluare vor fi detaliați în regulamentul CSP, se lasă la latitudinea CSP detalierea aspectelor privind reputația profesională. Referitor la criteriile pentru evaluarea procurorilor-șefi și adjuncților: Lit. b) și e) au fost excluse. Astfel, criteriile pentru evaluarea ordinară se regăsesc la
---	--	--	---

e) în cazul exercitării inclusiv a atribuțiilor de procuror de execuție, pe lângă criteriile prevăzute la lit.a)- d), urmează a fi evaluate și criteriile prevăzute la alin. (2). (4) Consiliul Superior al Procurorilor aprobă un regulament prin care se stabilește: a) limitele extinderii procesului de evaluare a performanțelor procurorilor; b) metodologia, procedura și durata evaluării performanțelor procurorilor; c) punctajul pentru fiecare dintre calificativele indicate la alin. (1) și pentru criteriile indicate la alin. (2) și (3); d) indicatorii în baza cărora se evaluează fiecare dintre criteriile indicate la alin. (2) și (3), precum și punctajul corespunzător acestora; e) sursele de informare și mijloacele de colectare a informațiilor necesare evaluării performanțelor procurorilor. (5) Regulamentul menționat la alin. (4) se publică în Monitorul Oficial al Republicii		Legea nr. 252/2023 stabilește proceduri clare pentru evaluarea integrității financiare, incluzând analiza declarațiilor de avere și interese, verificarea discrepanțelor dintre venituri și cheltuieli și utilizarea unor informații furnizate de autorități competente. <u>În lipsa unei metodologii similare la nivel de lege organică</u>, aplicabile în cadrul Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, există riscul ca verificarea să fie realizată fără un cadru unitar, ceea ce ar putea duce la aplicarea unor standarde diferite în funcție de fiecare caz în parte, ceea ce poate afecta predictibilitatea evaluării. Pentru a evita interpretările arbitrare și aplicarea neunitară a criteriului, este necesar ca acesta să fie reglementat în mod simetric cu Legea nr. 252/2023, astfel încât verificarea integrității financiare să se realizeze conform unor principii obiective și verificabile. <u>Fără o astfel de reglementare, există riscul ca procesul de evaluare să fie neclar, subiectiv și expus unor contestări bazate pe lipsa unor criterii predictibile, obiective și transparente.</u> Astfel, se consideră judicios definirea precisă a domeniului de evaluare și stabilirea unor criterii bine delimitate, astfel încât interpretările să nu fie aplicate dicreționar. ➤ Reconfigurarea alin.(3) <u>urmărește alinierea</u> criteriilor de evaluare a procurorilor-șefi cu cele aplicabile procurorilor de execuție, menținând elementele esențiale pentru ambele categorii. Excluderea lit. b) și c) din alin. (3) se justifică prin faptul că formularea propusă în proiect nu este clar definită, <u>nu stabilește indicatori măsurabili și generează suprapuneri cu criteriul „capacitățile manageriale”.</u> În ceea ce privește lit. b) <u>„calitatea administrării subdiviziunii conduse”, aceasta constituie un aspect esențial al competenței manageriale</u>, care este deja reglementat la lit. a). Un procuror cu funcție de conducere este evaluat în baza capacității sale manageriale generale, care include organizarea, planificarea, luarea deciziilor și eficiența în administrarea activității subdiviziunii. Prin urmare,	art. 29¹, iar cele pentru evaluarea extraordinară – la art. 30 alin. (3) și (4).
---	--	---	--

Moldova și pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor. (6) În lista indicatorilor de performanță se prevăd și indicatori de impact asupra drepturilor și libertăților persoanelor în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora.			menținerea unui criteriu separat ar duce la o dublare nejustificată și la crearea unei evaluări paralele. În ceea ce privește lit. c) „<i>aptitudini de integrare și comunicare</i>”, acest criteriu nu este măsurabil în mod obiectiv și nu poate fi aplicat uniform în cadrul unei proceduri de evaluare clar reglementate. <u>Comunicarea și integrarea sunt elemente complementare, greu de cuantificat fără indicatori preciși și fără riscul unor interpretări diferite de la caz la caz. În plus, „comunicarea” este un criteriu aplicabil în mod indirect, care poate fi utilizat ca subcriteriu în evaluarea performanței manageriale și capacității profesionale în cadrul noilor criterii propuse.</u> <u>Expunerea textului de la lit. e) într-un punct distinct se justifică prin faptul că acesta are o structură normativă și de reglementare, mai degrabă decât un caracter de criteriu definitoriu utilizat în procesul de evaluare. Celelalte criterii enumerate la alininiatul respectiv au rolul de a stabili standarde de evaluare, în timp ce lit.e) introduce un element procedural sau de reglementare.</u> <u>Astfel, nu se încadrează ca un criteriu de fond, ci mai degrabă ca o normă care guvernează modul de aplicare a evaluării.</u>	
	Procurat ura Generală	18.	1.5. Cu referire la prevederile Articolului 30 alin.(2) lit. c) din proiect, din perspectivă conceptuală considerăm că, gradul de integritate nu este pasibil a fi măsurat și apreciat în cote procentuale. Astfel, potrivit prevederilor art. 43 alin. (1) din Legea integrității nr. 82/2017, lipsa integrității în sectorul public și cel privat conduce la săvârșirea actelor de corupție și a celor conexe acestora și atrage răspunderea, după caz, disciplinară, civilă, contravențională sau penală, iar art. 311 alin. (2) din aceeași Lege reglementează volumul de informații despre actele de constatare rămase definitive și care sunt incluse în certificatul de integritate. Sintetizând cele expuse <i>supra</i> putem conchide că, la aprecierea criteriului de integritate Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor, fără a contesta actele de constatare rămase definitive, poate constata existența sau lipsa integrității fără scalarea acesteia.	Nu se acceptă Fiecare criteriu de evaluare va fi detaliat în regulamentul CSP, prin aprobarea unor indicatori de apreciere a criteriilor, fapt ce va face posibilă „aprecierea în cote procentuale”. În contextul altor propuneri referitoare la acest subiect, proiectul a fost completat cu o prevedere nouă, care

			În acest sens menționăm că, această prevedere din proiect nu coroborează cu însăși definirea scopului unei asemenea evaluări, așa cum acesta este stabilită în art.28 din Legea nr.3/2016, după cum urmează: ”Articolul 28. Scopul evaluării performanțelor procurorilor <i>Performanțele procurorilor se evaluează de către Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor în scopul aprecierii activității, nivelului de cunoștințe și aptitudinilor profesionale ale procurorilor, a corespunderii acestora cu funcțiile deținute, precum și pentru stimularea perfecționării abilităților profesionale și sporirea eficienței activității de procuror”.</i> Or, în ipoteza în care opțiunea normativă din prezentul proiect a fost elaborată în vederea continuității Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, atunci ținem să consemnăm că, potrivit art.2 alin.(1) din legea prenotată — ’’Evaluarea reprezintă un exercițiu excepțional, unic și limitat în timp, efectuat pentru verificarea integrității subiecților prevăzuți la art.3 alin. (!)” Astfel, menținerea acestei ipoteze de facto perpetuează voalat efectele juridice ale Legii nr.252/2023 și reprezintă o continuitate a acesteia, nefiind asigurat faptul că o asemenea evaluare este un exercițiu unic și limitat în timp. Motivarea din nota de fundamentare, care de facto admite persistența Legii nr.252/2023 care s-a dorit a fi un exercițiu unic, nu este suficient pentru a menține aspectul legat de domeniul integrității pentru evaluările ordinare. Elementul cheie al evaluării performanțelor procurorilor rezidă în calitatea actelor emise și anume pe aceasta trebuie să se concentreze Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor, iar domeniul integrității ține de competența altor autorități, nefiind admisibilă desconsiderarea rolului acestora în arhitectura instituțională. În esență, evaluarea performanțelor procurorului implică aprecierea competenței profesionale a procurorului, corespunzător,	detaliază criteriul integrității. A se vedea art. 29¹ alin. (4). Atragem atenția că proiectul nu intenționează să pună pe picior de egalitate evaluarea externă și evaluarea performanțelor. Obiectivele proiectului au fost expuse în Nota de fundamentare. Referitor la eventualele eliberări din funcție ca urmare a eșuării evaluării performanțelor, subliniem că proiectul nu inetrvine cu modificări la acest aspect. Or, și în prezent procurorul care eșuează evaluarea performanțelor poate fi eliberat din funcție. Referitor la ponderea criteriilor, subliniem că se propune ca „integrității” să-i revină 40%. Astfel celorlalte 2 criterii care, în esență, țin de
--	--	--	---	--

			ponderea privind competența profesională din totalul evaluării ar trebui să constituie partea substanțială a evaluării.	profesionalism (competențele profesionale și cele organizatorice) le vor reveni în total 60%, ceea ce constituie mai mult de jumătate.
		19.	1.6. Privitor la alin.(3) din art. 30 (<i>proiect</i>) au fost consemnate criterii specifice de evaluare a performanțelor procurorului care ocupă funcții de conducere, or, considerând că activitatea procurorilor actualmente este organizată inclusiv sub aspect ierarhic care prevede <i>inter alia</i> verificarea calității și/sau legalității actelor procedurale și acțiunilor de urmărire penală realizate de procurorii ierarhic inferiori, considerăm imperios necesar de inclus în calitate de criteriu de evaluare a performanțelor procurorilor care ocupă funcții de conducere a criteriului-competență profesională acest criteriu urmând să dispună de o pondere mai mare decât 40% din totalul evaluării.	Se acceptă parțial Proiectul a fost modificat astfel, încât criteriul „competența profesională” se va aplica și persoanelor care aspiră la funcții de conducere. A se vedea art. 30 alin. (4). Referitor la ponderea acestui criteriu, a se vedea argumentele de la pct. 18 din sinteză.
		20.	1.7. Cu referire la prevederile Articolului 30 din proiect, menționăm că, norma prenotată reglementează procedura și criteriile de evaluare a performanțelor procurorilor (alin.2) și procurorilor care ocupă funcții de conducere (alin.3). Totodată, Articolul 30 nu reglementează procedura de evaluare a performanțelor procurorului în cazul participării la concurs pentru ocuparea funcției de procuror-șef (Articolul 29 alin.(4) lit.b) din proiect). În această ordine de idei, în vederea excluderii unor interpretări ambigue, opinăm pentru redarea primei teze a Articolului 30 alin.(3) în următoarea formulă:	Se acceptă parțial Aspectele menționate în aviz au fost incluse în prevederi distincte. A se vedea art. 29¹ alin. (3) și art. 30 alin. (4).

			<i>”(3) Evaluarea performanțelor procurorului care ocupă funcții de conducere sau candidează pentru funcții de conducere, se realizează în baza următoarelor criterii: ”</i>	
		21.	1.8. Propunem excluderea criteriului menționat la Articolul 30 alin.(3) lit.b) - <i>”calitatea administrării subdiviziunii conduse</i> ”deoarece noțiunea de „calitate ”poartă un caracter subiectiv și nu poate fi apreciată după careva parametri obiectivi. Într-o altă ordine de idei, criteriul menționat este identic cu criteriul prevăzut la Articolul 30 alin.(3) lit.a) - „capacitățile manageriale ”iar câmpul semantic al acestor două criterii sunt similare	Se acceptă Textul a fost exclus.
		22.	1.9. Considerăm judicios de a exclude din prevederile Articolului 30 alin.(3) lit.c) criteriul de evaluare -„ <i>aptitudini de integrare</i> ” deoarece nici legea care reglementează cadrul juridic de activitate a Procuraturii și nici cadrul normativ instituțional nu prevede și nu reglementează criteriul prenotat. Reiterăm opinia expusă <i>supra</i> privitor la includerea în proiect a unor termeni vagi și ambigui precum —„ <i>aptitudini de integrare</i> ” deoarece aceștia nu respectă cerințele de calitate a legii și creează posibilitatea de interpretări arbitrare.	Se acceptă. Textul a fost exclus.
		23.	1.10. Subsecvent, din raționamentele redactate la pct.1.5 al prezentului aviz, opinăm pentru excluderea sintagmei <i>”reputația și ”</i> din Articolul 30 alin.(3) lit.d).	Se acceptă. Textul a fost exclus.
		24.	1.11. La Articolul 30 alin.(4) lit.c) opinăm pentru completarea după cuvântul <i>”punctajul”</i> cu cuvântul <i>”motivat”</i> . În susținerea propunerii date, menționăm că, orice punctaj oferit de către Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor urmează a fi motivat separat pentru fiecare calificativ/criteriu. Nu poate fi acceptată situația faptică existentă la zi, când punctajul aplicat urmare a evaluării, nu este motivat prin raportare la criteriile aplicate, ceea ce constituie o încălcare a dreptului subiectului supus evaluării la aplicarea instituției contestării.	Nu se acceptă. A se vedea argumentele de la pct. 28 din sinteză.
		25.	1.12. Propunem revizuirea prevederilor Articolului 30 alin.(6) - ”(6) în lista indicatorilor de performanță se prevăd și indicatori de impact asupra drepturilor și libertăților persoanelor în vederea	Se acceptă Textul a fost exclus.

			<i>atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora. ”.</i> Conținutul tezei menționate este lipsit de claritate fiind imposibil cât din punct de vedere lingvistic atât și din punct de vedere semantic să fie dedus obiectivul urmărit de legiuitor la formularea criteriului invocat, în special prin prisma evaluării procurorilor.	
	Procurat ura Anticoru pție	26.	Articolul 30. Alin.(3) Se propune excluderea reglementării de la lit. b) „<i>calitatea administrării subdiviziunii conduse</i>”. În primul rând termenul de „<i>calitate</i>” este o chestiune subiectivă, care nu poate fi apreciată după anumiți parametri obiectivi. În altă ordine de idei, acest criteriu cum a fost prevăzut pentru lit. b) „<i>calitatea administrării subdiviziunii conduse</i>” de fapt este identic cu criteriul prevăzut pentru lit. a) care se referă la „<i>capacitățile manageriale</i>”, neexistând o diferențiere între ele.	Se acceptă Lit. b) a fost exclusă, deoarece se include în lit. a). A se vedea art. 30 alin. (4).
		27.	Se impune concretizarea criteriului instituit la lit. c), or termenul de „<i>integrare</i>”, nu este clar, previzibil și la care aspecte obiective se referă.	Se acceptă Criteriile de evaluare extraordinară au fost revizuite. A se vedea art. 30 alin. (3) și (4).
		28.	Alin.(4) La lit. c) după sintagma „<i>punctajul</i>” se propune a fi completat cu sintagma „<i>motivat</i>”. Orice punctaj, care este oferit de către Colegiu urmare a realizării exercițiului de evaluare a procurorilor, trebuie să fie motivat în parte pentru fiecare calificativ/criteriu, așa cum sunt indicate la alin.(1), (2) sau (3). Nu poate fi acceptată situația faptică existentă la zi, când punctajul aplicat urmare a evaluării, nu este motivat prin raportare la criteriile aplicate. Ceea ce indică la o încălcare a drepturilor subiectului	Precizare Alineatul respectiv stabilește aspectele care vor fi reglementate de CSP în regulament. Subliniem că în regulament nu este necesar de a argumenta acordarea unui anumit punctaj.

			supus evaluării când nu se poate apăra prin instituția contestării, dacă nu sunt motivate hotărârile. O practică similară prin care punctajul oferit subiectului evaluat se motivează corespunzător fiecărui criteriu, există la zi și se aplică transparent la evaluarea performanțelor judecătorilor, ceea ce sporește obiectivitatea procesului și credibilitatea în astfel de proceduri.	Presupunem că autorul avizului s-a referit la argumentarea punctajului în viitoarele hotărârile ale CSEP. În context, art. 85 alin. (1) din Legea nr. 3/2016 prevede expres faptul că hotărârile colegiilor trebuie să fie motivate.
	Consiliul Superior al Procurorilor	29.	Articolul 30. Procedura și criteriile de evaluare a performanțelor procurorilor (5) Regulamentul menționat la alin. (4) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor. Propunerea: Se propune excluderea. Argumentarea propunerii În acord cu art.1 alin.(1) din Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale este indicat expres că <i>„Legile, promulgate de Președintele Republicii Moldova, hotărârile Parlamentului, decretele Președintelui Republicii Moldova, hotărârile și dispozițiile Guvernului, actele Curții Constituționale și ale Curții de Conturi, actele normative ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice, ale Băncii Naționale a Moldovei și ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și actele normative de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare la tratatele internaționale, însoțite de textul tratatului în limba română, inclusiv textele anexelor și documentelor aferente, rezervele și declarațiile Republicii Moldova la tratat efectuate la momentul semnării, ratificării, acceptării, aprobării sau aderării, actele normative referitoare la suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale, ordinul ministrului afacerilor externe și integrării europene prin care se aduce la</i>	Nu se acceptă Regulamentele aprobate de CSP sunt acte cu caracter normativ, care reglementează aspecte importante ale modului de organizare și funcționare a Sistemului Procuraturii. Publicarea acestora în MORM este necesară pentru transparență, informarea publicului, opozabilitate față de terți. Spre exemplu, regulamentele aprobate de CSM se publică în MORM. Drept temei pentru publicare servesc normele din legile ce reglementează modul

			<i>cunoștința publică data intrării în vigoare, a suspendării sau data stingerii tratatelor internaționale* se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova**, editat de Agenția Națională de Presă “Moldpres”, în limba română,...”.</i> Prin urmare, nu există o normă imperativă care să genereze obligația publicării în Monitorul Oficial a actelor normative interne cum sunt regulamentele CSP. Logica prevederii <i>supra</i> analizată derivă din faptul că reglementările interne nu au un impact direct asupra publicului larg și nu sunt destinate să fie aplicate în raporturi juridice externe. Aceste reglementări sunt aplicabile doar procurorilor, iar publicarea lor pe cale oficială nu ar adăuga valoare procesului. În contrast cu actele legislative, care reglementează drepturi și obligații aplicabile întregii societăți, reglementările interne ale CSP sunt menite să stabilească proceduri și norme de funcționare în cadrul procuraturii, fără a afecta raporturile juridice externe. Există deja mecanismul de transparență prin care reglementările interne ale CSP pot fi puse la dispoziția celor interesați, cum ar fi publicarea acestora pe site-ul oficial al Consiliului Superior al Procurorilor la rubrica „acte normative”. Această platformă este suficientă pentru asigurarea unui acces adecvat și eficient la informațiile relevante, fără a le face publice într-o manieră care nu adaugă complexitate procesului.	de organizare și funcționare a CSM și organelor acestuia. Proiectul propune o normă similară și pentru CSP.
3. La articolul 31¹ alineatul (5²) textul „alin. (2) și (3)” se substituie cu textul „alin. (4) și (6)”, iar după cuvintele „se publică” se completează cu cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și”.	Consiliul Superior al Procurorilor	30.	Propuneri de modificare Se propune excluderea propunerii de modificare „iar după cuvintele „se publică” se completează cu cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și”. Argumentarea propunerii Respectiva propunere se raportează la raționamentele argumentative sugerate la analiza excluderii alin.(5) art.30.	Nu se acceptă A se vedea comentariile de la pct. 29 din sinteză.
4. La articolul 70, alineatul (2) după cuvintele „se publică” se completează cu cuvintele „în	Consiliul Superior al	31.	Propuneri de modificare Se propune excluderea. Argumentarea propunerii	Nu se acceptă

Monitorul Oficial al Republicii Moldova și”.	Procuror ilor		Respectiva propunere se raportează la raționamentele argumentative sugerate la analiza excluderii alin.(5) art.30.	A se vedea comentariile de la pct. 29 din sinteză.
5. Articolul 83: la alineatele (6) și (7), textul „4 ani” se substituie cu textul „6 ani”; alineatul (6¹) se abrogă; la alineatele (11) și (11¹), cuvintele „Colegiului de disciplină și etică” se substituie cu cuvântul „colegiilor”;	Consiliul Superior al Procuror ilor	32.	Propuneri de modificare Nu se susține. Argumentarea propunerii Aceste amendamente trebuie apreciate ca fiind nejustificate și inoportune, întrucât nu există o fundamentare clară care să justifice excluderea alin. (6/1) din Legea nr. 3/2016. <u>Această normă a fost introdusă recent, intrând în vigoare la 04.08.2023, iar de la adoptare nu a avut aplicabilitate practică, ceea ce înseamnă că nu au fost identificate deficiențe în implementare și nici nu s-a demonstrat că ar avea un impact negativ asupra sistemului de evaluare a procurorilor.</u> Mai mult, reglementarea respectivă a fost adoptată în cadrul unui concept de reformă, <u>având drept scop consolidarea mecanismului de evaluare și selecție a procurorilor.</u> Nota de fundamentare a modificării inițiale a subliniat importanța acestui colegiu în asigurarea unui proces obiectiv și eficient de evaluare, <u>iar eliminarea sa ar fi contrară principiilor reformei și ar putea afecta coerența și funcționalitatea sistemului de evaluare.</u> De asemenea, trebuie menționat că noul Colegiu, rezultat din fuzionarea fostelor două structuri (Colegiul de evaluare și Colegiul pentru selecție), are un rol central în procesul de evaluare și selecție a procurorilor, <u>având în vedere volumul semnificativ de activitate care îi revine.</u> Acesta este responsabil nu doar de <u>evaluarea performanțelor profesionale</u>, ci și de <u>evaluarea etică și financiară a procurorilor</u> care nu sunt subiecți ai procedurii de vetting prevăzute de Legea nr. 252/2023. Acest proces este complex și implică verificări detaliate/amplu, ceea ce necesită resurse umane specializate și metodologii riguroase de apreciere. În plus, având în vedere <u>numărul mare de concursuri</u> ce urmează să fie organizate pentru ocuparea funcțiilor vacante, eliminarea acestei norme riscă să genereze disfuncționalități semnificative în organizarea	Se acceptă Intervențiile pentru art. 83 au fost modificate, astfel încât procurorii-membri ai ambelor colegii să fie detașați pentru perioada exrcitării mandatului.

		și desfășurarea procedurilor de selecție. <u>Volumul de muncă al Colegiului este direct influențat de necesitatea ocupării acestor posturi prin concurs</u>, iar numărul actual al pozițiilor vacante este suficient de mare pentru a cauza întârzieri considerabile și dificultăți în acoperirea acestor funcții. De asemenea, trebuie subliniat faptul că procurorii care doresc să participe la concursurile trebuie să dețină o evaluare activă a performanțelor profesionale, realizată în ultimii doi ani, și să fie înscrși în Registrul candidaților. <u>În prezent, niciun procuror nu deține o evaluare valabilă, ceea ce creează un blocaj procedural, făcând imposibilă participarea la concursurile planificate.</u> Această situație evidențiază importanța menținerii și aplicării normei, pentru a asigura continuitatea în ocuparea funcțiilor vacante și buna funcționare a sistemului. Prin urmare, eliminarea alin. (6/1) nu este doar nejustificată, ci și prematură, în condițiile în care norma <u>nu a fost încă aplicată, iar impactul său real asupra sistemului nu a fost evaluat obiectiv.</u> Orice propunere de modificare ar trebui să fie fundamentată pe o analiză detaliată a eficienței și aplicabilității acestei norme, lucru care, în prezent, nu a fost realizat. Totodată, este important de menționat că modificările frecvente ale legislației, mai ales în absența unei justificări solide, pot submina încrederea în procesul de reformă și pot genera incertitudine de implementare a noilor reglementări. O astfel de măsură trebuie să fie bine fundamentată și să rezulte dintr-o analiză aprofundată a impactului normei în practică, pentru a evita perturbări inutile în sistemul de evaluare și selecție a procurorilor. Se propune ca și membrii Colegiului de disciplină și etică să fie detașați, având în vedere că activitatea acestora implică o implicare plenară și necesită independență deplină în exercitarea atribuțiilor. Examinarea cauzelor disciplinare și argumentarea hotărârilor adoptate sunt atribuții complexe, care presupun cunoștințe juridice specifice,	
--	--	--	--

		timp și implicare constantă, motiv pentru care statutul acestora ar trebui să fie echivalat cu cel al altor structuri de evaluare și control. În prezent, norma legală prevede reducerea volumului de lucru al membrilor procurori ai Colegiului de disciplină și etică cu 50%, conform art. 83 alin. (11) din Legea nr. 3/2016, <u>însă această măsură nu elimină posibilele conflicte de interese și nici presiunile ierarhice la care aceștia pot fi expuși în exercitarea mandatului lor. Având în vedere că membrii procurori ai Colegiului își păstrează statutul de procurori activi, aceștia rămân subordonați la diferite niveluri ierarhice sau în relații colegiale cu procurorii ale căror dosare disciplinare sunt examinate, ceea ce poate afecta independența procesului decizional și obiectivitatea soluțiilor adoptate.</u> Mai mult, ținând cont de același statut, de procurori activi, membrii procurori ai Colegiului sunt la rândul lor supuși evaluării performanțelor profesionale, iar norma actuală care prevede reducerea volumului de lucru cu 50% nu este reflectată în criteriile și <u>mecanismele specifice de evaluare aplicabile acestei categorii.</u> Această situație generează discrepanțe între atribuțiile pe care aceștia trebuie să le îndeplinească și modalitatea în care performanțele lor sunt apreciate, afectând astfel coerența și echilibrul sistemului de evaluare profesională. Totodată, trebuie remarcat faptul că <u>membrii reprezentanți ai societății civile pot proveni inclusiv din rândul avocaților, iar aceștia ar putea avea calitatea de apărători în cauze în care unii procurori sunt implicați în calitate de acuzatori, ceea ce poate genera riscuri privind imparțialitatea și obiectivitatea examinării cauzelor disciplinare.</u> Aceste circumstanțe creează vulnerabilități sistemice, care ar putea influența deciziile adoptate de Colegiu și, implicit, încrederea în mecanismul de răspundere disciplinară. Pe lângă necesitatea asigurării independenței și imparțialității membrilor Colegiului, <u>este crucial ca hotărârile acestuia să fie bine argumentate, în concordanță cu standardele de motivare specifice actelor jurisdicționale și disciplinare.</u> O fundamentare solidă a	
--	--	---	--

			deciziilor nu doar că asigură legitimitatea soluțiilor adoptate, dar contribuie și la coerența practicii disciplinare și la creșterea transparenței în actul de justiție disciplinară. Prin urmare, <u>se impune o regândire a statutului membrilor Colegiului, inclusiv prin detașarea acestora pe durata exercitării mandatului</u>, pentru a garanta independența, imparțialitatea și obiectivitatea activității Colegiului de disciplină și etică. Această măsură ar permite o concentrare deplină asupra atribuțiilor specifice, <u>fără influențe externe care ar putea afecta calitatea procesului disciplinar și consistența hotărârilor adoptate.</u> Respectiv, susținem ferm necesitatea instituției detașării membrilor, întrucât doar prin această măsură se poate asigura o independență reală și o eficiență sporită în activitatea mandatată, oferind astfel garanții palpabile privind obiectivitatea și imparțialitatea proceselor date în competență.	
		33.	Totodată, este necesar a se reglementa expres referitor la garanțiile membrilor detașați, și anume clarificarea situației funcțiilor din care au fost detașați și a drepturilor acestora la încheierea mandatului, pentru a asigura stabilitate profesională și a preveni eventualele incertitudini legate de reintegrarea lor în sistem.	Se acceptă Proiectul a fost completat cu prevederi referitoare la art. 54 alin. (7).
	Procuratura Generală	34.	2.1. Prin prevederile proiectului supus avizării se propune abrogarea alin. (6¹) Articolul 83, prin care membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor nu vor fi detașați pe durata exercitării mandatului de membru al acestuia. Subsecvent, prin modificarea alineatelor (11) și (11¹) se instituie remunerarea membrilor Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor potrivit formulei analogice prevăzute pentru membrii Colegiului de disciplină și etică. Considerăm că, modificările menționate urmează a fi apreciate critic, ca fiind total nejustificate și inoportune deoarece nota de fundamentare la proiectul legii supus avizării nu fundamentează excluderea alin. 6¹) din Legea nr.3/2016, care a fost introdus cu doar	Se acceptă Intervențiile pentru art. 83 au fost modificate, astfel încât procurorii-membri ai ambelor colegii să fie detașați pentru perioada exercitării mandatului.

		18 luni în urmă, prin Legea nr.200/2023, în vigoare din 04.08.2023 și care nu a avut aplicabilitate practică, respectiv nu a generat deficiențe în implementare și nu a avut un impact negativ. Pe lângă aceasta, volumul de muncă și sarcina Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor sunt determinate de un număr mare de concursuri ce urmează a fi desfășurate pentru funcțiile de conducere vacante, care depășește la moment numărul funcțiilor deținute prin mandat. În al doilea rând, mecanismul care se propune de a fi introdus prin proiectul supus avizării, instituie aspecte discriminatorii asupra remunerării procurorilor. Un membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor (din rândul procurorilor), potrivit modificărilor alin.(II) și alin.(11¹) din art.83, beneficiază de reducerea sarcinii de muncă cu cel puțin 50%, sau chiar și în proporție mai mare, în timp ce remunerarea este menținută integral în mărime de 100%, calculată potrivit valorii de referință de 4300 lei (spre deosebire de colegii procurori care nu sunt subiecți ai evaluării externe), iar pe lângă aceasta, pentru fiecare ședință la care participă, membrul procuror beneficiază și de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, dar nu mai mult decât pentru 4 ședințe pe lună (care potrivit notei de fundamentare ar putea ajunge lunar la 23 976, 8 lei). Astfel, această formulă, discriminatorie de altfel, pe lângă diminuarea sarcinii de muncă, instituie și o remunerare de aproximativ de trei ori mai mare pentru membrii procurori ai Colegiului în coraport cu remunerarea unui procuror din procuratura teritorială. La fel, în susținerea opiniei menționate și din analiza generală a situației (numărul total al procurorilor, numărul și frecvența concursurilor de promovare la funcții de execuție, promovare la funcții de conducător) rezultă clar că, ponderea volumului de lucru este deosebit de mare, ceea ce face importantă detașarea procurorilor pentru aceste activități.	
--	--	---	--

		Este incorectă compararea situației după modelul aceluiași colegiu al judecătorilor, având în vedere volumul diferit de lucru (numărul mai mic de judecători). Necesitatea de detașare a procurorilor, membri ai Colegiului pentru selecția și evaluarea a procurorilor este necesară din perspectiva asigurării la modul practic a independenței acestor procurori, care pe durata mandatului respectiv să nu fie în subordinea directă a Procurorului General și, astfel, să se asigure garantarea independenței procurorului din cadrul Colegiului și procurorului evaluat. Aferent modificărilor propuse de a fi operate, privind reducerea sarcinii de muncă cu cel puțin 50%, sau chiar și în proporție mai mare, considerăm că, mecanismul propus este aplicabil doar în cazul procurorilor de execuție, aleși în cadrul Colegiului și va fi imposibil de a fi aplicat în cazul procurorilor conducători, aceștia fiind în imposibilitate să delege activitatea sa altui procuror. În această ordine de idei, considerăm că, redacția actuală a Legii nr.3/2016 prevede cea mai optimă formulă, potrivit căreia membrul procuror detașat în Colegiul pentru selecția și evaluarea a procurorilor urmează să îndeplinească, cu dedicație deplină, un rol important în procedurile care sunt atribuite în competența acestui Colegiu. În același registru conceptual, menționăm că, conform notei de fundamentare la proiectul supus avizării, unul din obiectivele urmărite este remedierea carențelor legislative depistate urmare a aplicării în practică a prevederilor Legii nr. 147/2023 privind evaluarea performanțelor judecătorilor și a modificărilor efectuate în Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură prin Legea nr.200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluarea performanțelor și răspunderea disciplinară a procurorilor). Modificările menționate nu au fost aplicate, dat fiind faptul că, membrii Colegiilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor doar urmează să fie aleși, respectiv reiterăm îngrijorarea privind modificările excesive și într-un termen restrâns a prevederilor	
--	--	---	--

			Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură în lipsa unei fundamentări de ansamblu aferentă necesității de modificare a cadrului normativ ce reglementează sistemul Procuraturii, astfel fiind pus în pericol principiul stabilității și predictibilității cadrului normativ. Aceste principii interzic autorităților modificarea excesivă a actelor normative într-un interval scurt, or asemenea acțiuni generează insecuritatea raporturilor juridice, fiind relevante în acest sens inclusiv și constatările Curții Europene a Drepturilor Omului expuse în hotărârile pronunțate în <i>cauza Burghelea împotriva României</i> din 27.01.2009 (§36), <i>cauza Kaya împotriva României</i> din 12.10.2006 (§19). Pe cale de consecință, considerăm judicios de invocat că, doar după încheierea mandatului de membru detașat al Colegiului, va fi posibil de evaluat impactul acestor norme, inclusiv și oportunitatea cumulării funcției de procuror cu cea de membru al Colegiului.	
	Centrul de Resurse Juridice din Republica Moldova	35.	Propunere: Art. 83 alin. (6) Membrii colegiului sânt aleși pe o perioadă de 6 ani. Membrii aleși își exercită mandatul până la alegerea noilor membri, <u>dar nu mai mult de 1 an de la expirare.</u> Argumente: Această recomandare se bazează pe constatările Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 01.10.2024, care abordează problema mandatelor nelimitate. În hotărârea menționată, Curtea a subliniat că, deși prelungirea pe termen scurt a mandatului poate fi uneori inevitabilă, aceasta nu trebuie să devină o practică obișnuită. Lipsa unui termen clar pentru interimat poate duce la perpetuarea acestei situații, afectând astfel credibilitatea instituției. În acest context, propunem introducerea unei prevederi care să stabilească o limită clară pentru durata interimatului. O astfel de reglementare ar responsabiliza instituțiile competente, obligându-le să inițieze în timp util procedurile de selecție și numire a noilor membri, asigurând astfel stabilitatea și funcționarea eficientă a instituției.	Se acceptă Proiectul a fost completat.
		36.	Propunere:	Nu se acceptă

			(11) Membrii colegiului reprezentanți ai societății civile primesc o indemnizație lunară în mărime de 50% din salariul mediu al membrilor Consiliului Superior al Procurorilor aleși din rândul procurorilor. Argumente: Propunem excluderea acestei propoziții, deoarece menținerea ei ar crea o discrepanță salarială între membrii colegiilor proveniți din rândul procurorilor și cei din rândul societății civile. Conform prevederilor art. 83 alin. (11¹) din lege, cu modificările propuse, toți membrii colegiilor vor primi, pentru fiecare ședință la care participă, o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor (CSP), fără a depăși plafonul stabilit pentru patru ședințe pe lună. Dacă se păstrează reglementarea discutată, membrii colegiului din rândul societății civile ar urma să primească 50% din salariul mediu al președintelui CSP, ceea ce ar crea un tratament diferențiat față de membrii colegiului din rândul procurorilor. Comparând această situație cu reglementările aplicabile colegiilor similare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), observăm că acolo se utilizează o metodă unitară de calcul pentru toți membrii, indiferent dacă provin din rândul judecătorilor sau al societății civile – respectiv 1/10 din salariul președintelui CSM, limitat la patru ședințe pe lună. Având în vedere că amendamentul urmărește uniformizarea reglementărilor pentru funcționarea echitabilă a ambelor colegii, considerăm necesară eliminarea acestei propoziții.	A fost acceptată propunerea CSP și PG ca procurorii membri ai ambelor colegii să fie detașați (pct. 32 și 34 din sinteză). Drept urmare, metoda de remunerare propusă în aviz nu poate fi aplicată acestora.
6. La articolul 85 alineatul (3), textul „5 zile lucrătoare” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”.	Centrul de Resurse Juridice din Republica Moldova	37.	Propunere: La articolul 85 alineatul (3), textul „5 zile lucrătoare” se substituie cu textul „15 zile lucrătoare”. Argumente: Propunem ca termenul prevăzut pentru contestare să fie extins, deoarece, în forma actuală, acesta coincide cu termenul de publicare a hotărârii Colegiului. Această suprapunere poate limita dreptul persoanei vizate de a formula o contestație bine argumentată. Pentru a asigura un proces echitabil, este esențial ca termenul să fie suficient de	Se acceptă

			larg, astfel încât persoana afectată să aibă posibilitatea reală de a analiza în detaliu hotărârea, de a înțelege motivele și argumentele care au stat la baza acesteia și de a-și construi o contestație solid fundamentată.	
Art. II. – Legea nr. 147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor				
---	Centrul de Resurse Juridice din Republica Moldova	38.	Propunere: Articolul 6, alineatul (1), după prima propoziție se completează: <u>Performanțele persoanei numite în funcția de judecător se evaluează după primul an de activitate.</u> Argumente: Se impune această completare, cu scopul de a uniformiza activitatea Colegiilor de selecție și evaluare a CSM și cu a Colegiului de selecție și evaluare a CSP, cu referire la activitatea de evaluare ordinară.	Se acceptă
1. La articolul 7 alineatul (1): la litera a), cifra „50” se substituie cu cifra „40”; la litera c), cifra „30” se substituie cu cifra „40”.	Consiliul Superior al Magistraturii	39.	CSM <i>nu susține</i> această propunere. Comentarii: 1. Majorând procentul de la 30 la 40 pentru integritate de la lit. c) din contul procentului pentru competența profesională sau competența organizatorică se diminuează din eficiența acestei evaluări. În special putem menționa faptul, că procentul pentru integritate în așa mod acoperă în majoritate restul competențelor unui judecător, care de fapt este baza activității și imaginii sistemului judecătoresc și anume competența profesională și competența organizatorică, făcând să rămână aceste criterii fără interes în procesul activității. 2. Pentru evaluarea judecătorilor cu calificativul „bine” este necesară acumularea a cel puțin 50 de puncte (pct. 141 din Regulamentul cu privire la selecția și evaluarea judecătorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 274/19 din 28 mai 2024). 3. Astfel, în condiția în care ponderea integrității va fi de 40% din totalul evaluării, acestea generează riscuri cu privire la promovarea	Nu se acceptă Urmare a modificărilor propuse, coraportul dintre criteriile de evaluare va fi următorul: • competențe profesionale – 40%; • competențe organizatorice – 20%; • integritatea – 40%. Identificarea coraportului procentual propus în proiect are la bază raționamentul că „competențele organizatorice” în

			evaluării de către judecătorii incompetenți, dar în privința cărora nu s-ar identifica careva probleme de integritate. Totodată, Consiliul nu crede că va promova un judecător care nu a fost evaluat cu punctaj maxim la criteriul de integritate. 4. Totodată, CSM avertizează asupra faptului că la moment în cadrul Secretariatului activează mai puțin de 50% din posturile sale. În statele de personal lipsesc specialiștii din domeniul contabil, financiari-bancar, de investigații paralele sau analize operaționale. Odată ce acești specialiști activează în organele de drept, salariile acestora sunt mult mai mari. Astfel, din punct de vedere a unei remunerări inadecvate, CSM va fi în imposibilitate să atragă acești specialiști, ceea ce ar putea să rezulte în documente mai puțin documentate pentru a evalua integritatea candidaților. În același timp, CSM nu exclude parteneriatul și schimbul de date cu instituțiile relevante, proces care va afecta durata evaluării.	esență, tot reflectă „profesionalismul” persoanei evaluate. Astfel, criteriului „integritatea” îi vor reveni 40%, pe când celorlalte 2 criterii – 60%.
2. Articolul 8, alineatul (1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins: „g) în alte cazuri prevăzute de lege”	Centrul de Resurse Juridice din Republica Moldova	40.	Propunere: Propunem a se renunța la amendamentul propus. g) în alte cazuri prevăzute de lege”. Suplimentar propunem completarea normei cu următoarele: (3) Evaluarea extraordinară a performanțelor judecătorului poate fi inițiată de către: <u>lit. d) membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor – în cazul prevăzut la alin.(1) lit. a)</u> Argumente: Propunem renunțarea la acest amendament, deoarece nu asigură previzibilitate în ceea ce privește circumstanțele care ar permite inițierea procedurii de evaluare extraordinară a judecătorilor. Lipsa unor criterii clare și obiective poate conduce la interpretări arbitrare și la aplicarea discreționară a mecanismului de evaluare. Pentru a garanta un proces transparent și echitabil, este esențial ca inițierea unei astfel	Se acceptă Textul a fost modificat.

			de proceduri să fie reglementată prin norme precise, care să ofere certitudine judecătorilor. În versiunea actuală a prevederilor analizate, nu este specificat clar cine poate iniția evaluarea extraordinară a performanțelor unui judecător care a obținut calificativul „insuficient” la ultima evaluare. Prin urmare, recomandăm ca această prerogativă să fie atribuită, în mod expres, membrilor Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor, similar reglementărilor existente în cazul procurorilor aflați în aceeași situație. În lipsa unei astfel de clarificări, nu este evident cine are competența de a iniția procedura, ceea ce poate conduce la blocaje sau interpretări neunitare în aplicarea normei.	
---	Consiliul Superior al Magistraturii	41.	Articolul 9, Criteriile de evaluare extraordinară a performanțelor judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești (1) În cazurile prevăzute la art.8 alin. (l) lit. a)-e), în privința judecătorilor se aplică criteriile specificate la art.7 alin. (l)-(4). În cazurile prevăzute la art.8 alin. (l) lit. a), b), e), f), în privința președintelui sau vicepreședintelui instanței judecătorești se aplică în mod cumulativ criteriile prevăzute la art.7, iar în cazurile prevăzute la art.8 alin.(l) lit. c), d) se aplică criteriile specificate la art.7 alin. (1)-(4) Comentarii: În condiția în care s-au propus modificări la art. 7 din Legea nr. 147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor, fiind stabilite atât criteriile generale pentru judecători, cât și suplimentare pentru președinții și vicepreședinții de instanță, articolul 9 trebuie revăzut, or atât judecătorul, cât și președintele/vicepreședintele de instanță poate fi evaluat cu calificativul „insuficient”. Totodată, judecătorul care candidează la funcția de președinte/vicepreședinte nu poate fi evaluat conform criteriilor stabilite pentru persoanele care deja ocupă aceste funcții. La fel, în cazul în care un președinte/vicepreședinte de instanță	Se acceptă parțial. Repartizarea literelor nu este clară și în multe cazuri se suprapune. Totuși, pentru a asigura o evaluare corectă a persoanei care candidează la funcția de preșdinte de instanță pentru prima dată, proiectul a fost completat cu o intervenție pentru art. 9.

			solicită transferul într-o altă instanță egală în grad sau promovare într-o instanță ierarhic superioară nu este necesar ca în privința acestuia să fie aplicabile criteriile specifice funcției de conducere.	
---	Consiliul Superior al Magistraturii	42.	Se propune de a include la articolul 9 prevederi că judecătorii care dețin funcția de președinte, vicepreședinte s-au exercitat interimatul funcției să fie evaluat odată cu activitatea lor. Comentarii: Deoarece nu putem face distincții dintre activitatea judecătorilor în calitate de administrator de instanță separat de calitatea lor de judecător. Astfel, aceste procese vor fi uniformizate. Plenul Consiliului Superior al Magistraturii precizează că judecătorul este evaluat odată la cinci ani. Astfel apare posibilitatea la evaluarea unui candidat la funcția de administrator de instanță concomitent să fie evaluată și activitatea lui de judecător. Mai mult, volumul de lucru de judecător care deține o funcție de conducere în instanța judecătorească este unul redus și respectiv este o balanță în aceste evaluări.	Nu se acceptă. Propunerea din aviz se referă la o eventuală „evaluare ordinară a președinților”. Subliniem că legea prevede „evaluarea președinților/vicepreședintilor” ca formă a „evaluării extraordinare a judecătorului”. Mandatul de președinte/vicepreședinte de instanță este de 4 ani. Evaluarea ordinară a performanțelor judecătorului are loc la 5 ani. Președintele este evaluat extraordinar anterior numirii în funcție managerială. De asemenea, acesta poate fi evaluat pe parcursul carierei manageriale, dacă necesitatea evaluării rezultă din cauză disciplinară (art. 8 alin. (1) lit. b)) sau

				„existența dubiilor...” (art. 8 alin. (1) lit. f)). Nu este oportună crearea unei „evaluări ordinare” a managerilor. Or, mandatul acestora este mai scurt decât perioada de 5 ani, stabilită pentru evaluarea ordinară.
---	Consiliul Superiori al Magistraturii	43.	La articolul 6 alineatul (1) se expune într-o nouă redacție cu următorul conținut: „(1) Judecătorul este supus evaluării ordinare a performanțelor o dată la 5 ani. Performanțele persoanei numite în funcția de judecător se evaluează după primul an de activitate efectivă. Alternativ, articolul 25 să fie completat cu un alineat nou (1¹) cu următorul conținut: „(1¹) Prin derogare de la prevederile art. 8 din prezenta lege, toți judecătorii care au o vechime în funcția respectivă de cel puțin un an efectiv lucrat vor fi supuși evaluării extraordinare.” Comentarii: Potrivit notei informative a proiectului propus spre avizare rezultă că scopul acestuia este de a sincroniza prevederile legale cu privire la criteriile de selecție și evaluare a judecătorilor și procurorilor. Astfel, cu referire la procurori este menționat în proiect că candidații admiși în funcția de procuror vor fi evaluați după primul an de activitate. Considerăm că reglementări similare urmează a fi adoptate și în privința judecătorilor și procurorilor. Mai mult ca atât, în condiția în care, la art. 10 alin. (2) lit. f) din Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310 din 26 decembrie 2024, sunt prevăzute valori de referință majorate (în mărime de 4.300 lei) pentru judecătorii care nu sunt	Se acceptă parțial Proiectul a fost completat cu modificări pentru art. 6 alin. (1). Propunerea ce se referă la art. 25 din Legea nr. 147/2023 nu se acceptă. Proiectul deja conține la Art. IV alin. (4) o prevedere care stabilește prioritățile procesului de evaluare a performanțelor. Propunerea din aviz va amplifica și mai mult volumul de lucru al Colegiului.

			subiecți ai evaluării externe, dar care au promovat evaluarea efectuată de Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor, evaluarea respectivă va permite tinerilor judecători de a beneficia de această majorare de salariu în cazul în care o promovează. Prin modificarea art. 25 (Dispoziții finale și tranzitorii), se asigură că evaluarea extraordinară va avea loc doar o singură dată în acest scop.	
3. La articolul 19 alineatul (1): la litera a) textul „, insuficient” se exclude; se completează cu litera a¹⁾) cu următorul cuprins: „a¹⁾) hotărârea privind atribuirea calificativului „insuficient”;	---	44.	---	---
---	Centrul de Resurse Juridice din Republica Moldova	45.	Propunere: La articolul 20, textul 10 zile lucrătoare se va substitui cu <u>15 zile lucrătoare</u>. Argumente Propunerea termenul de contestare să fie extins din considerentele menționate mai sus.	Se acceptă Proiectul a fost completat.
Art. III.				
(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.	---	46.	---	---
(2) Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor, în termen de 3 luni de la data	---	47.	---	---

intrării în vigoare a prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.				
(3) Membrii actuali ai colegiilor din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor își exercita mandatul pentru perioada pentru care au fost numiți sau, după caz, aleși.	Consiliul Superior al Procurorilor	48.	Propuneri de modificare Se propune regândirea expunerii. Argumentarea propunerii Ținem să notăm, că primordial este menținerea detașării membrilor. Textul alin. (3) trebuie revizuit și clarificat, având în vedere că, în prezent, doar doi membri ai fiecărui colegiu au fost aleși de către Adunarea Generală a Procurorilor (11.02.2025). Alegerea celorlalți cinci membri ai fiecărui colegiu este încă în desfășurare, urmând a fi realizată prin concurs organizat de Consiliul Superior al Procurorilor în perioada următoare. În context este necesar <u>a se reține că, actualmente este în desfășurarea procesul de amendare a Regulamentului Consiliului Superior al Procurorilor</u>, în parte ce vizează reglementarea procedurile operaționale pentru desfășurarea concursurilor și criteriile de selecție a membrilor în Colegii. <u>Numai după această etapă va fi posibilă organizarea efectivă a concursurilor și finalizarea componentei depline a colegiilor.</u> Prin urmare, <u>până la alegerea tuturor membrilor, prezentul proiect de lege poate intra în vigoare, însă aplicabilitatea sa va fi limitată doar la membrii deja aleși până la momentul intrării în vigoare a noii reglementări.</u> În acest context, norma propusă adoptă o abordare diferențiată în ceea ce privește aplicabilitatea modificărilor legislative, <u>având în vedere că nu toți membrii colegiilor au fost desemnați în prezent, ceea ce ar putea genera, în viitor, incertitudini cu privire la statutul celor care urmează să fie selectați ulterior.</u>	Se acceptă Textul a fost modificat.

(4) Evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor, care nu sunt subiecți ai evaluării extraordinare prevăzute de Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, se va efectua prioritar în raport cu evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor, care sunt subiecți ai legii respective.	Procuratura Generală	49. Totodată, având în vedere că a fost elaborat un proiect de Lege de modificare a Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură, intervenim cu unele propuneri de modificare, care se impun de a fi operate în scopul îmbunătățirii omisiunilor stabilite, după cum urmează: 1. Având în vedere că, procedura de evaluare a performanțelor procurorilor în termenii prevăzuți de proiectul de Lege supus avizării, în partea ce privește consecințele acestui exercițiu, sunt asemănătoare din punct de vedere conceptual cu evaluarea externă a procurorilor și judecătorilor, reglementată prin prevederile Legii nr.252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor. Această procedură poartă riscul survenirii unor consecințe nefavorabile și repercusiunilor serioase asupra carierei subiecților evaluați, prin obținerea calificativului insuficient sau eșuat. Subsecvent, luând în considerare volumul de lucru, care urmează a fi efectuat de către Colegiul pentru selecția și evaluarea a procurorilor în contextul efectuării unei evaluări, considerăm necesară oferirea subiecților evaluării a posibilității de a renunța la evaluare, analogică celei din legea prenotată, prin depunerea cererii de demisie, în termen de 20 de zile din momentul notificării despre derularea procedurii de evaluare. Din perspectiva subiectului examinat, considerăm oportun de a menționa statuările Curții Constituționale, care prin Hotărârea pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și din Legea nr.252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative⁸ a stipulat: <i>"140. Faptul că dispozițiile contestate na le permit subiecților evaluați să demisioneze cu menținerea tuturor garanțiilor sociale, la oricare etapă a procesului de evaluare, ci doar în interiorul termenului stabilit de lege nu presupune, în sine, o încălcare a independenței judecătorilor sau a principiului separației puterilor. Această regulă stabilită de Parlament urmărește mai curând să asigure buna</i>	Nu se acceptă Propunerea din aviz vine să egaleze „evaluarea externă” cu „evaluarea performanțelor”, fapt care este inadmisibil. Atragem atenția că proiectul nu intenționează să pună pe picior de egalitate „evaluarea externă” și „evaluarea performanțelor”. Obiectivele proiectului au fost clar expuse în Nota de fundamentare. Referitor la eventualele eliberări din funcție ca urmare a eșuării evaluării performanțelor, subliniem că proiectul nu inetrvine cu modificări la acest aspect. Or, și în prezent procurorul care eșuează evaluarea performanțelor poate fi eliberat din funcție. Totodată, reglementările în vigoare permit demisia
--	------------------------------------	---	---

			<i>desfășurare a procedurii de evaluare, prin delimitarea subiecților care participă la procedura de evaluare de cei care nu participă, ca urmare a depunerii cererii de demisie și prin evitarea risipei de resurse financiare necesare pentru demararea evaluărilor. De asemenea, această regulă mai urmărește să asigure că participarea la procedura de evaluare reprezintă o chestiune voluntară a subiectului.</i> În această ordine de idei, opinăm pentru completarea Articolului 30 din proiectul supus avizării cu un alineat nou, cu numerotarea corespunzătoare a alineatelor ulterioare, în redacția următoare: <i>”(3) Nu sunt supuși evaluării, conform prezentei legi procurorii, care sunt supuși evaluării ordinare a performanțelor sau evaluării performanțelor în mod extraordinar, și care, în termen de 20 de zile de la notificarea privind inițierea evaluării, depun cerere de demisie, cu excepția celor care și-au retras cererea de demisie în interiorul termenului respectiv.</i> <i>(4) Cererea de demisie depusă în condițiile alin.(3) poate fi retrasă doar în interiorul termenului de 20 de zile. Depunerea cererii de demisie după expirarea acestui termen, indiferent de motivul invocat, se echivalează cu obținerea calificativului - eșuat. ”</i>	procurorilor, inclusiv și demisia celor care nu doresc să fie evaluați din punct de vedere a performanțelor.
AVIZARE ȘI CONSULTARE PUBLICĂ REPETATĂ				
Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participanțul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
---	Ministrul Finanțelor	50.	Se recomandă Consiliului Superior al Procurorilor să efectueze o analiză a cheltuielilor necesare pentru remunerarea acestora și la o eventuală modificare a Legii bugetului de stat pentru anul 2025 să înainteze propuneri de redistribuire a mijloacelor planificate pentru	Se acceptă Propunerile respective vor fi prezentate de CSP în

			achitarea indemnizațiilor membrilor Colegiului de disciplină și etică către articolul cheltuieli de personal urmare a modificărilor propuse.	procesul de rectificare bugetară.
1. La articolul 6, alineatul (1) se completează cu propoziția: „Performanțele persoanei numite în funcția de judecător se evaluează după primul an de activitate.”	Consiliul Superior al Magistraturii	51.	La art. 6 alin. (1) din Legea nr. 147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor, dispoziția „Performanțele persoanei numite în funcția de judecător <i>se evaluează</i> după primul an de activitate.”. Se propune de modificat textul după cum urmează: „Performanțele persoanei numite în funcția de judecător <i>pot fi evaluate</i> după primul an de activitate.”	Nu se acceptă Conform art. 10 alin. (2) lit. f) din <i>Legea bugetului de stat pentru anul 2025</i>, pentru „judecătorii și procurorii care nu sunt subiecți ai evaluării externe, dar care au promovat evaluarea efectuată de Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor sau, după caz, de Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor” a fost stabilită valoarea de referință de 4300 lei. Astfel, scopul completării propuse pentru art. 6 alin. (1) este de a asigura posibilități egale pentru toți judecătorii din judecătorii, inclusiv persoanele nou-numite în funcție. Redactarea verbului, propusă în aviz, va avea ca efect crearea premiselor

				pentru „amânarea” neîntemeiată a evaluării unor judecători, fapt ce nu poate fi acceptat. Precizăm că același raționament a stat la instituirea unei norme similare în cazul procurorilor.
2. La articolul 7 alineatul (1): la litera a), cifra „50” se substituie cu cifra „40”; la litera c), cifra „30” se substituie cu cifra „40”.		52.	Cu privire la propunerile de modificare propuse la art.7 alin. (1) lit. a), cifra „50” se substituie cu cifra „40”; și la lit. c), cifra „30” se substituie cu cifra „40” Consiliul Superior al Magistraturii nu le susține reținând motivele din avizul Plenului din 11 februarie 2025.	Nu se acceptă Reiterăm argumentele de la pct. 39 din prezenta sinteză.
---		53.	La art. 8 alin. (2) de exclus lit. e) - în opinia Consiliului Superior al Magistraturii, operarea acestor modificări, este justifică prin faptul că judecătorii care solicită a fi promovați în funcția de președinte sau de vicepreședinte instanței judecătorești urmează a fi supuși evaluării extraordinare a performanțelor. Art. 8 alin. (1) și alin. (3) lit. a) deja prevăd că judecătorul este supus evaluării extraordinare a performanțelor atunci când participă la concursul pentru numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești.	Nu se acceptă. Propunerea nu este clară. Art. 8 alin. (2) din Legea nr. 147/2023 nu este divizat în litere și nu conține lit. e). Presupunem că autorul avizului s-a referit la norma de trimitere către lit. e) din alin. (1) al aceluiași articol. În acest caz, propunerea nu poate fi acceptată. Scopul instituirii alin. (2) a fost de a evita supraîncărcarea Colegiului de selecție și

				evaluare a judecătorilor cu evaluări suplimentare. Acesta stabilește o excepție generală, aplicabilă tuturor, chiar și persoanelor care candidează la funcția de judecător. Astfel, aceștia din urmă pot candida la funcția managerială, fără a solicita evaluarea extraordinară a performanțelor (se va lua în considerare ultima evaluare făcută în ultimii doi ani).
6. Articolul 13 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) Pentru verificarea întrunirii criteriilor de evaluare a performanțelor, Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor are acces gratuit, în regim de timp real, la sistemele informaționale care conțin informația necesară pentru realizarea mandatului, în condițiile legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea. Colegiul poate solicita rapoarte		54.	Art. 13 alin. (3) se propune în următoare redacție. „(3) Pentru verificarea întrunirii criteriilor de evaluare a performanțelor, Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor deține următoarele competențe: a) are acces gratuit, în regim de timp real, la sistemele informaționale care conțin informația necesară pentru realizarea mandatului, în condițiile legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea. b) colectează, acumulează și verifică, prin mijloace neinterzise de lege, toate informațiile relevante pentru selecție sau evaluare; c) solicită și obține gratuit informații de la alte persoane fizice și juridice de drept public sau privat, inclusiv de la instituțiile financiare; d) Colegiul poate solicita rapoarte operațional-financiare de la Centrul Național Anticorupție și utiliza informația din surse de date deschise.”	Se acceptă Textul a fost completat, ținându-se cont de recomandările CNA (pct. 57).

operațional-financiare de la Centrul Național Anticorupție și utiliza informația din surse de date deschise.”			e) alte competențe prevăzute de prezenta lege.”	
---		55.	Totodată, se propune art. 13 se completeze cu alin. (4) cu următorul cuprins „(4) Neprezentarea în termenul stabilit a informațiilor solicitate de către Colegiu sau Secretariatul CSM se sancționează potrivit legii.	Se acceptă Textul a fost completat.
---		56.	La art. 22 alin. (2) dispoziția „ Colegiul și secretariatul acestuia <u>se propune de completat cu textul Consiliului Superior al Magistraturii</u> au acces la sistemele informaționale care conțin date relevante pentru realizarea mandatului său, inclusiv prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), în condițiile legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea.	Se acceptă Textul a fost completat.
Expertiza CNA				
6. Articolul 13 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) Pentru verificarea întrunirii criteriilor de evaluare a performanțelor, Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor are acces gratuit, în regim de timp real, la sistemele informaționale care conțin informația necesară pentru realizarea mandatului, în condițiile legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea. <u>Colegiul poate solicita rapoarte operațional-financiare de la Centrul Național Anticorupție și</u>		57.	Analizînd normele precitate, acesta conțin prevederi ce contravin cadrului normativ în vigoare care reglementează atribuțiile Centrului Național Anticorupție. Astfel, referitor la obligația Centrului Național Anticorupție de a furniza, la solicitarea Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor și judecătorilor, rapoartele operațional-financiare, este important de menționat că aceasta este o atribuție improprie Centrului conform Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție. Legea nr.1104/2002 la art.5/1 lit.j) stabilește exhaustiv că Centrul efectuează analiza operațională, tactică și strategică a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile. Potrivit art.5 alin.(2) din legea citată, <i>”Funcțiile Centrului sunt exhaustive și nu pot fi modificate sau completate decât prin lege.”</i> Totodată, art.6/2 alin.(3) din aceeași lege, <i>”Analiza operațională, tactică și strategică a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile se efectuează în cadrul: a) efectuării expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative ale Guvernului, precum și a altor inițiative legislative înregistrate în Parlament; b) efectuării</i>	Se acceptă Textul a fost modificat.

<u>utiliza informația din surse de date deschise.”</u>		<i>evaluării integrității instituționale; c) analizei fenomenului corupției; d) realizării misiunii Centrului.”</i> Recomandări: Recomandăm excluderea de la art.II, pct.10, art.III pct.6 potrivit proiectului de lege a textului ”<i>Colegiul poate solicita rapoarte operațional-financiare de la Centrul Național Anticorupție și utiliza informația din surse de date deschise.”</i>	
---	--	---	--